

flor de card

Sant Llorenç des Cardassar * Abril del 2008 * núm. 358

En aquest número:

- * Després de 22 anys, Miquel Ballester deixa la secretaria de l'Ajuntament
- * Jeroni Llambies parla de l'ètica muncial
- * Joan Llull explica les diferents maneres de saludar
- * Els Trescadors se'n van a la Canaleta de Massanella
- * Ignasi Umbert comenta el celibat dels capellans
- * Es presenta a l'estació la VII Marxa pel tren
- * Enguany se celebra el VIII centenari del naixement de Jaume I
- * Antoni Font comença una secció sobre la prehistòria
- * Acaba el curset de català per a estrangers que ha organitzat l'OCB
- * L'Acampallengua es fa enguany a Son Servera
- * Antoni Galmés Llodrà protagonitza una tertúlia sobre cèl·lules mare
- * Pau Quina comenta l'estat de la política

Ses Sitges

Miquel Ballester

Després de 22 anys d'ocupar la secretaria de l'Ajuntament de Sant Llorenç, a darreries del mes passat Miquel Ballester va sol·licitar una comissió de servei amb destí a una de les dues subsecretaries de l'Ajuntament de Palma, de la qual se'n cuidarà provisionalment durant un any i després, probablement, de manera definitiva. Haurà estat, per tant el tercer secretari de més durada de tota la nostra història, ja que Francesc Ramis ho va ésser durant 35 anys i Gabriel Carrió durant 25.

És una notícia que ens comporta dos sentiments contradictoris: d'una banda estam contents que en Miquel pugui treballar a la ciutat on viu i comprenem la seva decisió, però de l'altra ens sap greu que se'n vagi perquè ha estat un bon secretari que ha donat estabilitat a les tasques municipals sense fer gaire aldarulls ni assumir un protagonisme que sempre ha deixat en mans del polítics. És a dir, ha sabut estar en el seu lloc. Des d'aquí li desitjam sort en el nou destí.

El problema, però, el tenim nosaltres. Per cobrir la plaça tenim cinc possibilitats: Primera, que un secretari de carrera sol·liciti la plaça de Sant Llorenç, tot i que durant un any l'haurà d'ocupar provisionalment, fins que la d'en Miquel quedi vacant. Segona, que el secretari d'un altre ajuntament demani la plaça del nostre en comissió de servei, talment com ho ha fet en Miquel amb la de Ciutat. Tercera, que el secretari d'un altre poble acumuli les tasques dels dos ajuntaments simultàniament; això va passar a Sant Llorenç amb els secretaris d'Artà, Son Servera i Manacor. Quarta, que un funcionari qualificat del nostre Ajuntament -no té perquè ésser advocat- faci de secretari, així com ha passat altres vegades quan la plaça quedava vacant. Cinquena, que un llicenciat en dret, que no sigui secretari de carrera, sol·liciti el càrrec i l'hi concedeixin.

No cal dir que les dues primeres possibilitats són les millors, ja que un secretari amb oposicions ocuparia la plaça de manera estable, mentres que la pitjor seria la tercera, perquè un ajuntament amb un volum de feina com el nostre exigeix dedicació exclusiva i aquesta només possibilita com a molt mitja jornada.

Sigui com sigui, seria desitjable que la plaça s'ocupàs el més prest possible i, posats a demanar, que el nou secretari fos tan eficient i imparcial com ho ha estat en Miquel Ballester, ja que la persona que ha de donar el vist-i-plau a moltes de les propostes que es fan per la Sala cal que tenguí les idees molt clares i que els seus informes siguin equànimes i absolutament respectuosos amb la llei.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Correu electrònic: flordecad@premsaforana.cat

Telèfon: 971 569119

Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462

Abril del 2008 - Número 358

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació cultural Flor de Card

Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció:

Felip Forteza

Antònia Galmés

Guillem Quina

Joan Santandreu

Guillem Soler

Ignasi Umbert

Col·laboren

Josep Cortès	Ses Sitges	Portada
	Espipellades	4
	Antoni Galmés	5
	Tal dia com avui	14
	Don Jaume	18
Jeroni Llambias	Ètica mundial	3
Joan Llull	Maneres de saludar	6
Joan Gomila	Aznar, un humorista?	7
Nicolau/Simonet	Demografia	8
Plataforma	Tren	8
Pau Quina	L'estat de la política	9
	Esports	20
Joana Gomila	Sa Canaleta de Massanella	10
OCB	L'Acampallengua	11
Ignasi Umbert	El celibat	12
Esther Veny	Agraïment	14
Plataforma	Marxa pel Tren	15
Crom el Nòrdic	Filosofia	16
Margalida Fiol	Pàgina infantil	17
Medi ambient	Vigilància canina	21
Antoni Font	Prehistòria	22
Assumpció Riera	Les escoles a Sa Màniga	23
Maria Santandreu	Esquerra Unida	23
L'escola	Pàgina escolar	24
Joan Roig	Tertúlia de cafè	26
Xesc Umbert	El temps d'abril	27
Tomàs Martínez	Guten tag/Bon dia	28
Bel Nicolau	Comptabilitat	
	Distribució	

Nota

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

Ètica mundial

Jeroni Llambias

La globalització del Món és un fet evident que marca la nostra convivència amb tots els avantatges inherents i amb tots els nous perills que s'han de preveure. Les distàncies semblen tornar de cada dia més petites. No hi ha barreres pels sistemes informàtics i de comunicacions, allò que succeeix aquí és conegut immediatament a tots els altres indrets; les relacions comercials i decisions socials i polítiques que es prenen a un lloc repercuteixen a l'instant a la resta del món. De cada vegada més els qui més tenen i més poden decideixen i marquen les pautes mundials i el món avança i creix, però amb uns desequilibris molts grans, que creen tensions i ofenen la dignitat humana de moltes persones i pobles sencers.

Tot això ha fet veure la necessitat de començar a treballar per tal d'aconseguir un canvi de mentalitat en les persones, a fi d'evitar misèries, guerres i enganys que no fan altra cosa que augmentar la desunió entre els humans.

Aquesta tasca és el que es proposa la Fundació Ètica Mundial, formada per destacats filòsofs, empresaris, polítics, professors d'universitats i intel·lectuals de tot el món, que promouen un intercanvi intercultural amb la finalitat d'establir valors comuns que facin possible integrar les diferents societats en una dinàmica de respecte, equitat, justícia i responsabilitat. Aquesta Fundació té com a president el catedràtic emèrit de Teologia Ecumènica de la Universitat de Tübinga, Hans Küng, nascut l'any 1928. La seu de la Fundació és a Tübinga, però hi ha fundacions germanes a Suïssa, Àustria, República Checa, Països Baixos, Bogotà, Mèxic, etc.

Tot el seu esforç està encami-

nat a promoure l'ètica de responsabilitat per aconseguir un nou ordre mundial amb acords comuns, lligant els valors de les diferents societats i respectant el planeta que habitam i compartim com l'únic patrimoni i herència per als nostres fills i filles.

Les Declaracions d'aquesta Fundació consideren que totes les religions tenen una mateixa exigència bàsica compartida: "Tot ser humà, home o dona, blanc o negre, ric o pobre han de ser tractats com a persones que són". I que tenen també en comú una Regla d'Or que, des d'antic trobam a moltes tradicions religioses i ètiques de la Humanitat: "No facis als altres el que no vulguis per tu". Partint de tot això, la Fundació proposa unes màximes que concreten l'actuació en els àmbits de la família, de les comunitats, de les races, nacions i religions:

1.- Comprometre'ns amb una cultura de la no violència i del respecte a tota vida: l'antiga regla: "No mataràs"! o dit en positiu: "Respecta la vida!".

2.- Comprometre'ns amb una cultura de la solidaritat i amb un ordre econòmic just: l'antic manament: "No robaràs"! o dit positivament: "Obra amb justícia i honradesa"!

3.- Comprometre'ns amb una cultura de la tolerància i amb una vida sincera: l'antiga exigència: "No menteixis"! "Parla i actua sense hipocresia, des de la veritat"!

4.- Comprometre'ns amb una cultura de la igualtat de drets i de la corresponsabilitat entre home i dona: "l'antiga màxima: "No facis mal us de la sexualitat"! o dit en positiu: "Respectau-vos i estimau-vos els uns als altres"!

Sovint hi ha persones que, quan es parla de tot això, els hi sembla "música celestial", "cançons que no toquen de peus a terra", però l'ètica mundial no és un somni idealista, sinó una necessitat per tal que l'ordre mundial de les nacions, cultures i religions tingui una base ètica. Es necessiten, en l'àmbit de les religions i nacions del món, persones que s'informin i orientin en vistes a un

nou consens ètic de la societat i que es comprometin en els diferents medis, petits o grans, de la seva vida.

Per acabar aquesta conversa amb tots vosaltres, aquí teniu alguns principis de la Declaració d'una Ètica Mundial, que poden ajudar-vos a avançar en la línia proposada en tot aquest escrit: "Nosaltres homes i dones de diferents religions i regions del planeta, ens dirigim a totes les persones, religioses i no religioses, amb el propòsit de manifestar-vos que estam convençuts que:

-Tots som responsables en la recerca d'un ordre mundial millor;

-és imprescindible un compromís amb els drets humans, amb la llibertat, la justícia, la pau i la conservació de la Terra;

-les nostres diferents tradicions religioses i culturals no poden ser un obstacle que ens impedeixi treballar junts, activament, en contra de qualsevol forma de deshumanització i a favor d'una més gran humanització;

-els principis exposats a aquesta Declaració poden ser compartits per tot ser humà amb conviccions ètiques, tinguin o no fonament religiós;

-nosaltres, com a ser humans que som, orientats espiritual i religiosament, que fonamentam la vida en una realitat última,..., sentim una especial obligació de procurar el bé de la Humanitat sencera i de tenir cura del planeta Terra. No ens consideram millors que ningú, però tenim fe en que la secular saviesa de les religions serà capaç d'obrir nous horitzons vers el futur. "

Ètica Mundial, no vol dir una nova ideologia ni una religió unitària més enllà de les religions existents ni, tampoc, el predomini d'una religió damunt les altres. Per Ètica Mundial entenem un consens bàsic sobre una sèrie de valors vinculants, criteris inamovibles i actituds bàsiques personals. Sense un consens ètic com a principi, tota comunitat, més prest o més tard, es veu amenaçada pel caos o la dictadura i els individus es troben en el perill de l'angoixa.

Tal com s'havia anunciat el mes passat, el 6 de juny l'Obra Cultural Balear organitza una nova *tertúlia literària*, aquesta vegada amb un poeta viu: en Pere Orpí, que hi serà present. Vet-aquí alguns sonets seus, per començar a fer boca:

ENCARA QUE NO EM DONIN LA PARAULA

Encara que no em donin la paraula,
vull aixecar la mà, com cada dia,
per parlar del que sent (... o sentiria
si no em sentís lligat a qualche baula).

Parlaré de la pau? Em sona a falla.
De política? Em sona a hipocresia.
De llibertat? Ningú no m'entendria.
Són fruits adulterats de nostra taula.

Un tema indiferent?: el temps, les roses...
(Si dic "progrés", sé que entendreu "divises",
i "futbol" o "long play" si dic "cultura").

Si es pot parlar en veu baixa d'altres coses,
parlem de Déu..., però amb paraules llises:
ni l'Evangeli escapa a la censura.

JO SEMPRE ESCRIC AMB LLAPIS

Jo sempre escric amb llapis; punt i coma;
l'escriptura me surt més acurada.
Punt i seguit. Si es taca amb qualche errada
puc netejar-la amb un rabeig de goma.

És massa aristocràtica la ploma
per a la meva mussa espellingada,
que sols pretén portar qualche vegada
al recer de l'amic un bes d'aroma.

He hagut de perdonar moltes ortigues
al poètic planter de ma infantesa,
quan conфонia el verd de les espigues.

Ara he espolsat els bancs de moltes aules...
però no tenc cap títol de certesa.
Per això escric amb llapis mes paraules.

ENGINYER DEL DIPLOMA I L'HOMENATGE

Enginyer del diploma i l'homenatge
doctor de la capada ben apresada:
no et cansaràs de beure gentilesa
a un mar que sols té pau damunt la platja?

Si no tens pa, per què vols companatge?
Per què no admets ta fam amb senzillesa?
Quan l'arbre presumeix de fortaleza,
no sempre el fruit concorda amb el fullatge.

Si coneixes el nom de cada cosa,
per què a la margarida li dius rosa
segons de qui la reps, i amfós al pagre?

Si deixes comandar la hipocresia,
només a tu t'enganyes, qualche dia
en lloc de moscatell beuràs vinagre.

Pere Orpí

Espipellades

Josep Cortès

Estic cercant un soci per muntar un negociet que crec que té molt de futur. Se tractaria de fer una clínica privada per tractar tots ets ex-càrrecs d'es Pepé que han emmalaltit quan s'ha sabut que havien posat mà an es calaix de tots: en Rodrigo de Santos, que té una desmesurada addicció an es sexe i a ses drogues i en Damià Vidal, a qui li han descobert un curiós *síndrome d'es no sebre dir que no*.

No hauríem de menester gaire inversió, perquè amb una gàbia mos enginyaríem, lo que hauria de ser grossa...; i sa medicina mos sortiria bé de preu: només se tractaria d'administrar-los xarop d'arquet, tres pics en so dia.

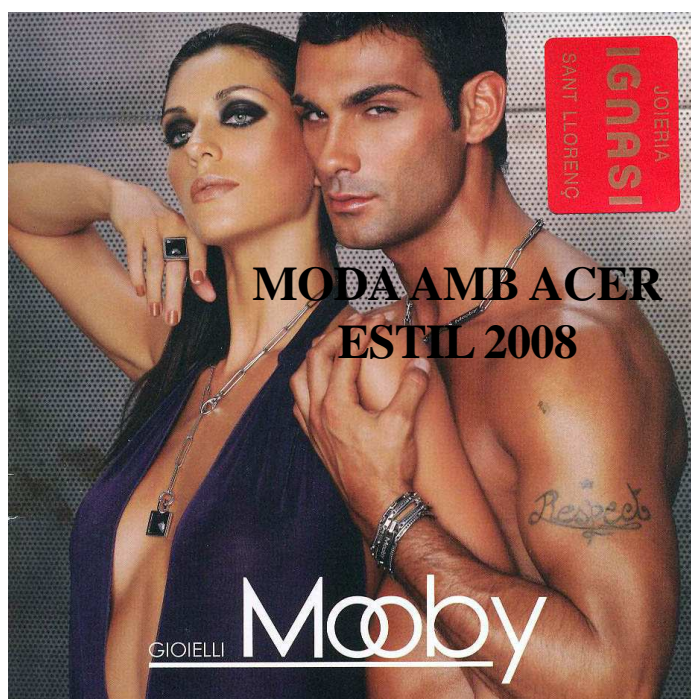
Ets interessats, que diguin coses.

Ara fa sis mesos que aprovaren amb presses es catàleg d'es Patrimoni Històric i ets afectats, per lo vist, presentaren un caramull d'al·legacions. A hores d'ara, però, encara ningú els ha dit

ase ni bèstia, ni si les tendran en compte o si se les passaran p'es forro, ni si modificaran es criteris de catalogació, ni si hi tornarà haver una altra exposició pública.

Trob que no és així com s'han de fer ses coses i que es redactors d'es catàleg i es polítics que l'aprovaren estan fent un paper molt magre. Molt magre.

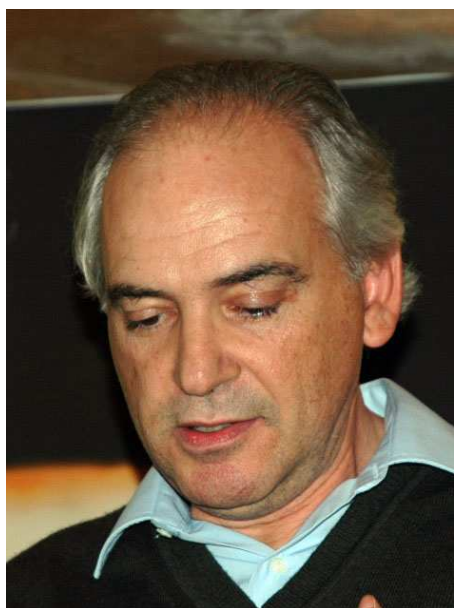
Antoni Galmés Llodrà, hematòleg

Josep Cortès

Després d'un llarg parèntesi sense *Vetlades al Molí d'en Bou*, el dia 18 d'abril se'n va fer una amb el llorencí Antoni Galmés, però, tal com s'esmenta a la capçalera d'aquesta pàgina, ja no va esser en el mateix restaurant, perquè tot i està ubicat en el molí hi havia uns tríptics que assenyalaven que hi havia dos locals en un: el clàssic de sempre, que serveix menjars a la carta, i el nou, anomenat *Taronja-negre*, que s'ha especialitzat en menús.

En Josep Cortès fou l'encarregat de presentar el conferenciant:

"Com ja sabeu, avui vespre tindrem una vetlada científica a l'entorn de les cèl·lules mare, un tema del qual gairebé tothom n'ha sentit parlar però que en realitat pocs coneixem. L'expert que hem convidat per a què ens en doni un poc de llum és n'Antoni Galmés Llodrà, en *Toni des Taller* pels llorencins, que es va llicenciar en Medicina i Cirurgia per la Universitat de Barcelona l'any 1973, i de llavors ençà s'ha especialitzat en Medicina Interna, en Medicina del Treball, en Hematologia i en Hemoteràpia. El 1999 es va doctorar amb la qualificació d'excel·lent *cum laude* amb la seva tesi: "Criopreservación y conservación de células progenitoras hematopoyéticas a -80°". En el transcurs de la vetlada confii que ens expliqui el que volen dir aquestes paraules tan rares.

Com a metge ha treballat a Tarragona, a Sant Feliu de Llobregat, en els hospitals universitaris Valle de Hebrón i Príncipes de España i, des del 1979 ençà, a Son Dureta, sempre a la secció d'Hematologia. En aquest hospital, des del 1991 és el Cap del Servei d'Hematologia i Hematoteràpia.

Durant la seva dilatada tasca dins el món de la sang i les cèl·lules, ha presentat nombroses comunicacions a congressos nacionals i internacionals -prop d'un centenar i que no especificaré d'una en una perquè ompliríem tota la vetlada-, algunes de les quals amb el doctor Torrecabota, que ha volgut participar també avui en aquesta tertúlia. Ha publicat estudis a revistes espanyoles i estrangeres -en aquestes majoritàriament en anglès, però alguna també en francès- i, com no podia esser d'altra manera, ha anat fent cursos per actualitzar els seus coneixements, sobretot en el camp de la cèl·lula.

És membre de les associacions espanyoles d'Hematologia i Hemoteràpia, de la de Transfussió Sanguínia, de la de Bancs de Teixits, del Grup Español de Criobiología, de l'European Bone Marrow Transplantation Group i de la Internacional Society Hematotherapy and Graft Engineering.

També ha organitzat cursos i congressos relacionats amb la seva especialitat a Son Dureta i Barcelona, en els quals ha actuat com a professor o ponent i ha obtingut diversos premis per les seves publicacions científiques.

Ara fa quatre anys es va fer públic que estava duent a terme amb èxit el transplantament de cèl·lules mare per tractar la isquèmia perifèrica crítica, un tractament que obria les portes a l'esperança de les persones que, per haver-se-lis estret les artèries de les cames, ja no podien caminar. Pot ser durant la tertúlia podria ampliar informació al respecte...".

N'Antoni, amb l'ajuda d'un ordinador i un projector, va explicar amb paraules intel·ligibles per a la gent de carrer el que era una cèl·lula, distingint entre les *normals* i les *mare*, com se separaven les unes de les altres -sorprendentment amb imants-, les diferències entre les embrionàries i les adultes, els avantatges i dificultats que presenta treballar amb les unes i amb les altres... També va fer un poc d'història de les cèl·lules mare, del punt en què es troba ara la investigació i com veu que es presenta el futur de la medicina a mig i llarg termini. No va voler entrar amb els problemes ètics i de consciència que per alguns presenta la utilització de les embrionàries, entre ells l'església catòlica oficial, però sí va manifestar la seva postura al respecte.

La vetlada va ser molt entretinguda i aclaridora, ja que n'Antoni es va sebre posar al nivell de l'audiència i va il·lustrar la presentació amb exemples i vinyetes d'acudits relacionats amb el tema, tot i que no hi va haver gaire preguntes degut a què es tractava d'un camp científic que la gent no domina.

Maneres de saludar

Joan Llull Vives

"Saludar" prové del mot "salut". Etimològicament, doncs, significa "desitjar salut a qualcú". Ens diu el diccionari Alcover-Moll que "saludar" és "dirigir a algú o a alguna cosa paraules o gests (amb el cap, amb les mans, etc.) per expressar-li desig de salut, bon auguri, afecte, respecte".

No totes les cultures fan els mateixos gestos a l'hora de saludar. Els qui solem recórrer les carreteres amb bicicleta podem deduir la procedència dels altres ciclistes per la manera com ens saluden: els d'aquí solem aixecar el cap i demostram més efusivitat; els centreeuropeus, en canvi, es mostren aparentment més discrets, més distants, més freds, i generalment abaixen el cap. Per altra banda, sempre m'he preguntat si la semblança entre la manera de saludar dels magribins i la nostra, pel que fa als gests, respon a l'essència mediterrània que tenim en comú o al fet que aquells s'hagin impregnat d'una part, ni que sigui molt petita, de la nostra manera de ser. Veig, per contra, que els alemanys que s'han establert a Mallorca no mostren gaire predisposició a adaptar-se a la manera de viure d'aquí: solen conservar la seva manera de saludar; a més, no entenen que el fet de demanar-los "com estàs?" sigui per a nosaltres més una simple fórmula de cortesia que no una demostració d'interès per la seva salut.

Més que dels gests, però, volia parlar d'aquelles expressions que feim servir a l'hora de saludar. Avui en dia ja no se saluda com abans: determinades expressions han caigut en desús i n'han aparegut de noves que abans no existien.

Pel que fa a les salutacions, el

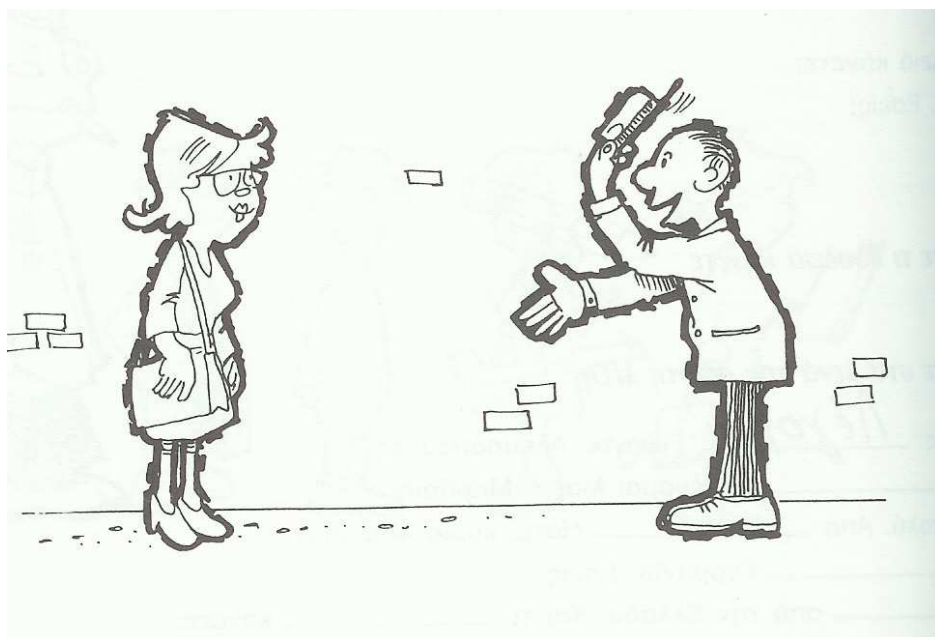
català sempre havia fet la divisió del dia en tres parts: el dia pròpiament dit (tot el temps que hi ha claror), el vespre (des que es pon el sol fins que anam a dormir) i la nit (el temps de dormir). Tradicionalment, per tant, "bon dia" era l'expressió usada tant al matí com al capvespre, com ho fan encara el francès o l'italià (i no sorprèn ningú); "bon vespre" es reservava a l'estona que anava des de la posta de sol fins a l'hora d'acomiar-se; llavors es deia "bona nit". Més tard, per influència del castellà, que dividia el dia en matí i capvespre, el català incorporà l'expressió "bones tardes", en plural, "falsa" i per tant incorrecta. El català central, per la seva banda, singularitzà l'expressió castellana, que quedà en "bona tarda". En mallorquí, doncs, hauríem de dir "bon dia" tota l'estona que fa claror. De tot d'una potser ens sorprendia, però ens hi acabariem avesant. He observat, a més, un incipient ús (incorrecte) de "bona nit" a l'hora de presentar-se, com en castellà o en català central, quan s'hauria de dir "bon vespre".

Una altra expressió que quan jo era petit encara sentia i que ja s'ha perdut és el "bon dia tenga" o, senzillament, "tenga". S'usava només per adreçar-se a aquelles persones desconegudes o que gaudien de respecte com

el mestre, el metge, l'apotecari, el capellà... Record haver-la sentida moltes vegades quan de petit ajudava mon pare a la farmàcia, per bé que mon pare era un simple auxiliar de farmàcia.

De caire religiós, i també quasi perdudes, tenim "bon dia que Déu mos do", amb una forma molt arcaica del verb "donar"; i la que es feia servir en entrar en una casa: "Ave Maria Puríssima", contestada indefectiblement per allò de "Sens pecat concebuda".

Informalment, les expressions que feim servir quan topam qualcú són "hola" (de l'àrab "ua-Allah", "per Al·là" i que, segons el filòleg Jaume Corbera, hauríem de pronunciar amb "o" oberta i "e" neutra), "uep" (de vegades amb la "e" exageradament allargada), "uepa", "ei", una simple xiulada o bé un so que sona semblant al de la vocal neutra però que es fa amb un arrodoniment dels morros. Procuram adaptar-les a factors com el destinatari, el lloc en què ens trobam o la situació comunicativa. Tot seguit utilitzam els coneguts "com estàs?", "com esteis (estau)"?, "com anam?", "com va?", "(que) va bé?". L'expressió "què tal?" és un barbarisme d'origen castellà que hauríem d'evitar. El fet que siguin fórmules de cortesia (sovint desproveïdes de la seva significació originària) fa que de vegades

l'interlocutor, en lloc de respondre la pregunta de l'altre, el saludi de la mateixa manera:

"- Uep, com estàs?"

"- Uep, (que) va bé?"

A vegades ocorre que qui fa la pregunta l'acaba contestant ell mateix:

"- Uep, com anam?"

- Uep

- Va bé."

O aquest altre cas de conversa intrascendent:

"- Uep, que va bé?"

- Sí, va bé

- Bé va, idò."

Les respostes poden variar si un vol realment informar l'altre del seu estat de salut ("bé", "va bé", "bé va", "regular", "així així", "ringo rango", "malament"), però sovint es contesta per inèrcia de manera positiva.

Pel que fa al comiat, les saluta-

cions més generalitzades són "(a)diós" (un castellanisme pronunciat "di-ós", és a dir, separant les síl·labes "a la catalana") i "adéu", mots que signifiquen "vés amb Déu". L'expressió bona, no cal dir-ho, és la darrera. Si tenim en compte que fa una trentena d'anys quasi no

s'emprava, és sorprenent com s'ha estès entre la gent de totes les edats: l'empren tant els joves com els vells, si bé determinada gent major és reàcia a usar-la per la seva similitud amb una flastomia que sempre ha estat considerada molt greu. També he observat que certa gent jove no es decideix a emprar l'expressió nostra. La fórmula "dioso", que fan servir alguns, sobretot gent jove, és una aberrant (i repugnant) castellanització d'un suposat "diós" català. Altres expressions de comiat usades són "salut" i "que vagi bé". Entre nosaltres no s'ha arribat a generalitzar la fórmula "ar-reveure", de manera que deim "(ja) mos veurem..." o "fins...". I, ja per acabar, alguns joves diuen "mos veim", una expressió incorrecta que crec que prové de la traducció castellana de les pel·lícules americanes.

Aznar, un humorista?

Joan Gomila

Un home entra a la consulta del metge:

-Què me passa, doctor?

-No ho sé, expliqui's.

-Però li puc parlar clar?

-Sí home.

-Segur?

-Segur.

-Segur que no és del PP?

-Jo som professional, les meves idees queden a ca meva cada matí.

-En tot cas li explicaré que he tingut un somni amb n'Ana Botella

-Quina classe de somni?

-Això és el que em preocupa, que he somniat que m'ho feia amb ella davant el seu home

-I?

-Cony que jo vot el Psib

-Qui?

-El Psoe, el soe, home.

-Cara'm

-És greu?

-Bé sempre desitjam allò que no tenim.

-Però amb na Botella, tan baix caic!

-I és la primera vegada?

-Bé una vegada vaig somniar que sopava amb n'Aznar

-Sopava, només?

-Sí, sí, no arribàrem a res més. Bé vàrem fer un extraordinari: vàrem beure una copa d'aigua amb gas, ell és així.

-Bé vostè té somnis estranys, res més.

-També he somniat que aquesta setmana n'Aznar deia que gràcies a ell havia millorat la situació de l'Irak, que la pau allà era possible, que és una mentida això dels 600.000 morts civils i que tot això dels atemptats diaris no era altra cosa que l'invent d'uns quants.

(El metge arrufa el nas)

-No s'ho creu doctor? (ho diu amb una punta de violència)

-Sí, si vostè ho diu...

-M'ha de creure perquè és així. A l'Irak s'està millor ara que mai, perquè ho diu n'Aznar, s'està millor que quan era el

regne de Babilònia i sap per què? (Cada vegada més violent).

-No, no ho sé.

-Idò se suposa que vostè és metge i ho hauria de saber, ho ha de saber, per collons ho ha de saber, a l'Irak s'està de puta mare i tot gràcies... gràcies a (el pacient es lleva la màscara de maquillatge)... gràcies a jo.

-Sr. Aznar!

-Gràcies a jo, gràcies a jo, ja, ja, ja. Gràcies a jo. (Aznar obri la porta de la consulta i la tanca violentament). Gràcies a jo, gràcies a jo (segueix cridant pels passadissos del psiquiàtric on ha estat ingressat per consell de l'ONU. En sortir a l'hort del psiquiàtric li diu a un home que cuida unes flors) Gràcies a jo, gràcies a jo. Ja, ja, ja

En sentir aquells crits, aquell home de les flors es gira, i malgrat s'ha envellit prou podem reconèixer la imatge d'Adolf Hitler que contempla uns segons aquell home exaltat que crida pels passadissos fins a perdre'l de vista; poc després es torna a posar amb les seves flors i comenta per ell mateix: "Jo també pensava que el món anava a millor gràcies a jo".

NAIXEMENTS

* Dia 23 de març va néixer a Sant Llorenç na Lluçia Nebot Brunet, filla d'en Serafí Jaume i n'Antònia. Salut.

* El dia primer d'abril va néixer a Sa Coma n'Izan Casado Fernández, fill d'en Miquel Angel i na Virgínia. Salut.

* Dia 4 d'abril, a Sant Llorenç, va veure la llum n'Hugo López Pando, fill d'en Javier Esteban i na Concepción. Enhorabona.

* El 7 d'abril va néixer a Cala Millor en David Cabrera Menacho, fill d'en José i na Maria Inés. Enhorabona.

* Dia 14 d'abril, també a Cala Millor, va néixer en Daniel Pflug, fill d'en Ronny i na Katherina. Salut.

* El dia 25 de març en Joan Ginnard i na Maria Antònia Gelabert tengueren a Sant Llorenç aquest nin de la fotografia i li posaren per nom Joan. Que el puguem veure créixer amb salut. La nostra enhorabona.

DEFUNCIONS

* El dia 3 d'abril va acabar la seva vida en Bernat Estarellas Planisi, un llorençí de 68 anys que vivia al carrer de la Sínia. Que puguem pregar per ell molts d'anys.

Cantó, va fundar la primera banda de música, la Filharmònica, el 13 de setembre de 1889; son pare, Antoni Sureda Salas, *Lucio*, també la va dirigir i va esser batle de Sant Llorenç des del març fins al juliol de 1936; ell també en va esser el director en els primers anys de la seva reaparició, a principis dels anys setanta. Descansi en pau.

* Dia 9 d'abril va morir a Son Carrió n'Aina Gomila Galmés, de 93 anys. que la vegem en el cel.

* Dia 17 d'abril, també a Son Carrió, va entregar l'ànima a Déu en David Velasco Vadell, de 62 anys d'edat. Al cel sia.

NOCES

* Dia 3 d'abril es casaren en Miguel Angel Fajardo Araneda, de Xile, i na Balrija Lasfi, del Marroc. Salut.

* El 5 d'abril feren l'esclafit en José Francisco Guardiola Pérez, de Manacor i na Noemi Molina Haro, d'Almeria. La nostra enhorabona.

Nota: Els interessats en publicar notícies en aquesta secció ho poden fer saber a les seves responsables,

Bel Nicolau i Aina Simonet

* El dia 4 d'abril va morir en Lluçia Sureda Planisi, als 79 anys d'edat. Era el tercer d'una generació de músics importants a Sant Llorenç: el seu pare, Lluçia Sureda

Plataforma en Defensa del Tren

La Plataforma en Defensa del Tren ha posat en marxa un bloc a internet <http://trenllevant.balearweb.net/> que anuncia la propera celebració de la Marxa pel Tren de Llevant, dia 8 de juny.

A més d'anunciar la data de la marxa, el bloc fa un repàs a les activitats que s'han realitzat aquests darrers anys, que ja en fa 10, per reivindicar l'arribada del tren fins a Cala Rajada. Hi podem trobar algunes de les fotografies que Tarek Serraj va fer el 2004 i el conte "Un tren que anava a la mar", editat el 2005, per posar alguns exemples.

La plataforma té, en aquest bloc, un espai obert a la participació i opinió de tots els que creuen que el tren és un sistema de transport públic, segur, econòmic, ecològic, còmode i de futur.

A mesura que es concretin noves dades de la VII Marxa pel Tren s'aniran publicant en aquest espai web: quan i on podrem comprar les camisetes, personatges públics que se sumen a la reivindicació, reunions amb representants polítics i tot el que faci falta per arribar a dia 8 de juny ben informats i motivats. Des del bloc també es pot accedir al canal de YouTube <http://www.youtube.com/user/Trenllevant> on de moment ja podeu trobar els vídeos de la primera roda de premsa de presentació de la Marxa, on participaren els batles de la comarca. Poc a poc s'aniran afegint més vídeos amb opinions i comentaris de gent de tota l'illa sobre la necessitat del tren al Llevant.

FONTANERIA

JOAN MIQUEL

C/ Verge Trobada, 46. - Mobil 636089861
07530 SANT LLORENÇ

L'estat de la política

Pau Quina

Lamentable, pèssim, decaent... tots aquests serien adjectius adequats per qualificar l'estat actual de la política. Alguns fets recents, que ara passaré a comentar, m'ho han fet recordar i, a pesar que ja quasi tothom ho sospitava, no hi ha com els fets empírics per confirmar les coses.

Primer de tot, basta recordar les recents eleccions espanyoles. Ja feia uns quants anys que els polítics eren incapaçs de posar-se d'acord per fer un simple debat televisiu (la qual cosa ja té el seu dallonses), però a la fi varen veure la llum i acordaren fer-ne no un, sinó dos. Per un moment, pareixia que el nostre nivell polític podia pujar alguns esglaons, però res més lluny de la realitat. Per començar, es varen treure de la màniga un debat entre dos (Zapatero i Rajoy), excloent la resta de partits com si d'unes eleccions presidencials es tractàs. Algú hauria de fer recordar a qui faci falta que aquí votam diputats, no candidats presidencials (això no són els Estats Units!). Però la cosa no va quedar aquí, ja que a l'hora de la veritat els dos candidats, socialista i popular, no feren cap debat, sinó que simplement es limitaren a monologar. En resum, feren un discurs polític televisat. Tan baix hem caigut, que aquells que ens han de governar ja no saben ni què és debatre. Si fins i tot els nord-americans ho saben fer!!!

Si anam a examinar la nostra illeta,

també trobam casos que no posen la política precisament a bon lloc. Que si l'exregidor d'Urbanisme de Palma, Rodrigo de Santos (que suposadament es dedicava a anar a prostíbuls amb doblers públics); que si el batle de Calvià, Carlos Delgado (que de sobte es converteix en filòleg i s'inventa una tal "lengua balear", que ni tan sols ell sap emprar); que si l'exbatle de ses Salines, Sebastià Vidal (que està acusat d'intentar legalitzar una vivenda a sòl rústic com a seu de l'agrupació de Cavallistes de Ses Salines); i així fins a un llarg etcètera. Però la meua intenció no és criticar només la política d'aquí (tant l'estatal com l'autonòmica), sinó que pretenc fer un repàs a nivell mundial. I els resultats, tristament, són equiparables, la qual cosa em fa pensar si realment els humans estam preparats per exercir tan complicada activitat. Per no anar més enfora, basta revisar el cas italià, que arriba a un extrem denigrant. I és que al parlament transalpí, fa uns mesos, no varen tenir cap altra manera de solucionar les seves desavinences que mitjançant insults i escopinades. Concretament, va ser Tommaso Barbato, del partit UDEUR, qui va qualificar de "venut, banyut i tros de merda" el seu company de partit, Nuccio Cusumano, per donar suport a l'expresident italià Romano Prodi. I les coses encara anaren més enllà, quan

aquest mateix senyor va escopir-li i va provocar-li una baixada de tensió, fins que l'hagueren de treure de l'hemicicle amb llitera. Ens poques paraules: un espectacle circense lamentable. Però els italians, ben lluny d'aprendre la lliçó, en les darreres eleccions varen tenir el coratge de votar el senyor Silvio Berlusconi, de qui tothom coneix les seves tretetes. I és que ja ho diuen: els homes som els únics animals que travelam dues vegades amb la mateixa pedra.

Podria posar mil exemples més de qualsevol punt del planeta: George Bush (encara ara cerca armes de destrucció massiva allà, per les terres d'Orient); Putin (que encara fa servir espies per fer la feina bruta); Chávez (que ni en Buenafuente volent fa tanta gràcia com ell en el seu programa televisiu); Hu Jintao (que aconsegueix apagar la flama del Jocs Olímpics amb el seu tracte als tibetans); etc.

I com podem solucionar aquest panorama? Una passa endavant seria exigir als candidats polítics algun títol o qualque cosa per l'estil. I no me referesc a qualsevol carrera universitària, sinó que a uns estudis específics de política. Considero que és una feina tan plena de responsabilitats que qui la faci hauria d'estar preparat. El que no pot ser és que s'hi present qualsevol sense cap requisit seriós, perquè després passa el

que passa i el panorama es converteix en desolador. Com bé em va dir un bon amic meu funcionari, no s'entén que "jo per canviar quatre bombetes i estirar quatre calbes, m'exigeixin català B, i ells per governar no importa acreditar res". Aquí queda dit. Reflexionau.

Frase del mes: "Sovint plantejo als meus alumnes que no sabem si l'home descendeix de la moneia, o si camina cap a ella". (Victor M. Guerrero, arqueòleg).

Així està la política per tot arreu

Sa Canaleta de Massanella

Joana Gomila

Una de les excursions més típiques de Mallorca és el recorregut per la Canaleta, on normalment el punt de sortida/arribada és de la font del Prat, a Mancor de la Vall. Però nosaltres, els Trescadors, la varem voler fer diferent i allargar-la un poquet més... Partírem doncs, de l'embassament del Gorg Blau i arribàrem al Salt de la Bella Dona.

De bon matí, el sol es reflectia damunt l'embassament del Gorg Blau amenaçant un dia calorós i després d'un bon berenar i amb les gorres posades varem decidir iniciar la nostra caminada.

Arribem a la canalització que condueix l'aigua del Gorg Blau a Cúber, anomenada "Canalota", travessant una rampa de ciment, ens endinsem entre alzines, pujant un petit camí de pedres arribem al coll dels Coloms fins arribar a la Canaleta de Massanella.

La Canaleta és una llarga síquia d'una longitud de 8 km i amb un desnivell de gairebé 600m. A mitjans del segle XVIII, cal tenir en compte que les pluges eren escasses i mancava l'aigua i després que molts enginyers fracassaren a l'obra, un agricultor anomenat Josep Fontanet dissenyà la canal sense topògrafs ni papers, després d'escriure un llibre anomenat *Les arts de conrò*. Cap a l'any 1750 l'aigua de la font del Prat abastia les necessitats de les cases

de Massanella, per abeurar el bestiar i alimentar el cultiu.

Curiosament i en part per interessos polítics, a l'any 1982 la canal d'aigua va ser enterrada i bastida amb pedra calcària portant aigua al poble de Mancor de la Vall.

Amb tot el recorregut de la Canaleta es veu un paisatge pintoresc, a una gran altura, desafiant el vertigen d'uns i posant-nos a prova mentre travessés l'aqüeducte de 4 arcs envoltat d'un gran precipici.

Es igual d'impressionant un forat que hi ha a la roca on hi passa el canal, on ajupit pareix que has de caure a un gran buit. Al llarg del recorregut ens trobem un parell d'abeuradors on ens aturem a refrescar-nos. (L'aigua és ben bona i fresca!!!).

Quan arribem al coll ens desviem de la Canaleta i baixem per un camí (conegut com ses Voltetes) voltant per un frondós bosc d'alzines arribant a les cases del Bosc.

Molts de nosaltres ens imaginem dinant a les taules de fusta que hi ha entre l'ombra dels arbres... però encara ens queda una gran pujada, el coll del Bosc... pujant fent zig-zag mentre el sol ens pega ben de ple.

Acalorats, per fi arribem al coll de sa Línia, a uns 824 m, on hi ha la desviació per pujar al majestuós puig de Massanella. Es ja passat el migdia i és el lloc més apropiat per dinar, sense que falti un bon cafetet i, com sempre, les herbes dolces d'en Quina donen forces per continuar. Es aquí que ens fem

la foto de grup, aquesta amb una peculiaritat: els esquitxos d'aigua per part del "presi Felip".

Després de recuperar forces baixem pel torrent de sa Coveta Negra i ens trobem el pas de n'Arbona, que està situat al mig del puig de n'Alí (1.038 m) i el puig des Grau (867 m) on contemplem unes magnífiques vistes.

Baixant el torrent fins a la llangonissa, seguim un tros del camí del gran recorregut de la *Ruta de pedra en sec* (Artà-Lluc) i comencem a sentir el renou de la civilització, cotxes i més circulació per la carretera que dona a Lluc; caminem un bon tros ran de la carretera i ens aturem al Salt de la Bella Dona, comentant la llegenda de la dona que es va salvar de la mort gràcies a la fe.

El bus va venir a recollir-nos posant punt i fi a la nostra excursió d'avui, però sense oblidar que encara ens queden molts de paratges per descobrir a tota la Serra de Tramuntana i molt per contemplar a la nostra estimada terra.

L'Acampallengua torna a ser present!

Joves de Mallorca per la Llengua

Els dies 24 i 25 de maig de 2008, els Joves de Mallorca per la Llengua torna a organitzar una nova edició de l'Acampallengua, la gran trobada de joves (i no tan joves) per reivindicar l'ús normal del català en tots els àmbits de la societat. La primera edició de l'Acampallengua va ser l'any 1997 a Inca i va tenir continuïtat en anys successius (Santa Ponça 1998, Alcúdia 2000, Felanitx 2001, Binissalem 2002, Pollença 2004, Porreres 2005 i Esporles 2006). Durant aquests anys s'ha convertit en una de les principals manifestacions juvenils que tenen lloc anualment a Mallorca. El creixement continu de participants, any rere any, així ho testimonia. La participació a les mobilitzacions que s'han convocat demostra que els joves es mantenen fermes pel que fa a la defensa de la llengua catalana. A la darrera edició, fa dos anys, a Esporles, s'hi varen concentrar prop de 20.000 persones.

Aquesta vegada la població escollida ha estat Son Servera. El poble és a una hora de Palma i a 15 minuts de Manacor i es troba al Llevant mallorquí, zona on encara no s'ha fet cap edició de l'Acampallengua. Disposa de bones infraestructures culturals: centres culturals, espais esportius, casals de joves, etc. i a més és un poble molt participatiu, cosa que farà que totes les entitats que hi ha s'involucrin plenament en l'activitat.

L'Acampallengua, a més, intentarà incidir, com sempre, en la població no catalanoparlant i contribuir que els nouvinguts s'integrin i aprenguin la llengua pròpia de Mallorca.

L'Acampallengua serà, com els altres anys, un espai de participació: tallers, competicions esportives, etc. Un espai de relació entre sectors socials molt diversos, amb la participació de joves de tot el territori lingüístic i de totes les cultures que conviuen a Mallorca. Un espai que mostrarà que totes les manifestacions culturals es poden fer en català, des de les més cultes fins a les més populars, des de les més modernes fins a les més tradicionals.

I serà també un espai de reflexió i d'intercanvi d'i-dees: xerrades, debats, taules rodones, etc.

El moment clau de l'Acampallengua serà la discussió i l'aprovació, en assemblea, d'un manifest en el qual es demanarà a les institucions públiques i a la societat civil que s'impliquin a favor de la normalització de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears.

L'Acampallengua vol ser un espai de participació i de compromís amb la nostra llengua. Vol indicar el camí cap a on ha d'anar el procés normalització lingüística, que ha de menester un reforçament entre els joves. Vol també presentar una visió jove sobre la Mallorca del futur, una Mallorca on la llengua serà el nexa d'unió entre els nouvinguts i la resta d'habitants de l'illa.

Per a més informació:

17 HORES AL CENTRE DE PALMA

DIADA LA NOSTRA LLENGUA AL CARRER

17 DE MAIG

Trobada gegantera, fira d'entitats, poesia, teatre, lectura al carrer, festa infantil amb Cucorba, ballada amb Música Nostra i espai de cultura popular, música, projeccions, espai intercultural, portes obertes a Can Alcover... i concert final amb Obrint Pas i Anegats!

Vine a viure-la!

Ara és l'hora de garantir la cohesió social, els drets lingüístics, l'ús social de l'idioma i el reconeixement internacional del català.

OBRA CULTURAL BALEAR
LLENGUA CULTURA PAIS

*Joieria
Bemenias*

*llistes de noces
objectes de regal*

Bector Pasqual, 8 - Sant Llorenç

El celibat: una norma contra natura

Ignasi Umbert

Abans de res, diré que un capellà o una monja no és una persona de l'altre món, ni superior ni inferior, és una persona amb debilitats com tot ésser humà, amb penes i alegries, que plora i riu, que sangra si el punxen amb una agulla. Són simplement persones que han decidit dedicar-se al ministeri eclesiàstic, ningú els ha elegit, ho han fet voluntàriament perquè aquest ha estat el seu desig; per molt que ens ho hagin dit no són superiors ni inferiors a cap altre home o dona pel simple fet de dur una sotana, tal com ens han volgut fer creure durant tants i tants d'anys. Molts han actuat d'acord amb la seva fe i han estat al servei del poble, altres no han estat així; i altres no han estat capaços de vèncer la seva condició humana i això ens ha demostrat que ni eren superiors a ningú ni eren enviats per Déu, perquè estic ben segur que ni Déu ni Jesucrist han de menester cap intermediari; Déu no és cap negociant.

El celibat no és una norma imposada ni per Jesucrist, ni pels evangelis, ni tant sols Pau, a les seves cartes, imposà el celibat als sacerdots, encara que ho suggereixi, i això és així, perquè Jesucrist no va crear cap església. Per tant, els evangelis difícilment podien obligar ningú a practicar el celibat (celibat = fadri), sinó ben tot el contrari; de fet, aquesta norma no començà a imposar-se fermament fins al segle XII o XIII, i sinó vegem-ne alguns exemples.

Sant Pere, apòstol i primer papa, era casat. Sant Fèlix III, papa (483-492), casat amb 2 fills. Sant Hormides, papa (514-523), casat, un fill. Sant Silveri, papa (536-537), casat. Adrià II, papa (867-872), casat, una filla. Climent IV, papa (1265-1268), casat, 2 filles. Fèlix V (1439-1449), un fill.

També poden veure que hi ha una gran quantitat de papes que foren fills d'altres papes o capellans, com els casos de l'espanyol sant Damasc I -lo de sant és un dir- (366-384), fill de sant Llorenç, diaca. Sant Innocenci I (401-417), fill del papa Tanasi I. Bonifaci (418-422), fill de capellà. Sant Fèlix (483-492), fill de capellà. Sant Atanasi II (496-498), fill de capellà. Sant Agapit (535-536), fill de capellà. Sant Silveri (536-537), fill de sant Hormides, papa. Marino I (882-884), fill de capellà. Bonifaci VI (896-896), fill d'un bisbe anomenat Adrià. Joan XI (931-935), fill del papa Sergi III. Joan XV (989-996), fill d'un capellà anomenat Lleó.

Vegem una llista de papes que ja dins el segle XV foren pares: Innocenci VIII (1484-1492) va tenir uns quants fills. Alexandre VI (1492-1503) va tenir uns quants fills de varies dones; la llegenda diu que es colgava amb la seva filla Lucrècia. Juli II (1503-1513) va tenir tres filles. Pau III (1534-1549) va tenir tres fills i una filla. Pius IV (1559-1565) va tenir tres fills. Gregori XIII (1572-1585) va tenir un fill.

Com es pot veure, la llista és llarga, i a pesar que a diversos concilis es legislava cap a un celibat obligatori, no va ésser fins al Concili de Trent -concili, per cert, tan estimat per l'anterior papa, Joan Pau II, i per l'actual, Benet XVI, i per alguns grups ultramuntans, en especial l'Opus Dei- que es va convertir en norma estricta i obligatòria per a excedir al ministeri de Déu.

Abans, si bé els pares de l'Església ja ho havien intentat en diverses ocasions i també en alguns dels seus escrits, no ho havien aconseguit; però és a partir del Concili d'Elvira, Espanya, l'any 306, quan es comença a empenyer de bon de veres cap a aquesta idea. La influència de gent com el bisbe d'Hipona, Agustí, que tanta d'influència ha tingut fins ara dins l'Església Catòlica, i d'altres capparens anava cap a aquesta línia; algunes cartes de Pau de Tars també tingueren la seva importància. Alguns d'ells arribaren a dir barbaritats com aquestes: Agustí d'Hipona, l'any 401, escriu: "No hi ha res tan poderós per a

embrutir l'esperit d'un home com són les carícies d'una dona. La dona és un caramull de fems que tan sols serveix per a parir". També ens diu que "la castedat dels fadrins és millor que la dels casats", però no ens diu perquè. Tertulià va dir que "el matrimoni es basa en el mateix acte que la prostitució" i fa un gran elogi sobre la castedat aconsellant castrar-se, igual com es fa amb els animals mascles per fer-los tornar ximpls i també perquè no embarassin les femelles. Joan Crisòstom diu que "allà on hi ha mort hi ha matrimoni, i on no hi ha matrimoni no hi ha mort". Justí, un altre cappare dels primers anys del cristianisme diu que "tot matrimoni es il·legal". Orígens va decidir castrar-se dient que "tot acte sexual era cosa deshonesta". Jeroni digué que "qualsevol acte sexual inhabilita tot cristià per a l'oració, i que els casats no es diferencien en res dels porcs". Climent d'Alexandria diu que "l'acte sexual és una malaltia i cal eliminar tot el plaer que pugui comportar, i només és per a dur al·lots al món" i ho considera un mal necessari. En el segle XI, Gregori VII diu: "Els capellans han de fugir de les garres de les seves dones". I el papa Gregori el Gran diu que "tot desig sexual és dolent en si mateix". En fi, un a ve-gades té la impressió que l'Església Catòlica sempre ha confós *amor* amb *Roma*.

Com podem veure, amb recomanacions com aquestes, totes antinaturals, no és difícil d'entendre el celibat. Ara bé, hi ha varies coses que caldria apuntar: Per què aquesta gent s'expressa d'aquesta manera? Era degut a una patologia malaltissa? Què els va passar per a tenir aquesta fòbia a la dona i tractar-la com si fos un niu de brutor? O perquè Tomàs d'Aquino els tractés de persones sense ànima i, per tant, completament inferiors als homes? Es poden apuntar algunes conclusions: Potser tinguessin tendències homosexuals?, o és per ventura per haver patit alguna malaltia de caràcter sexual durant els seus excessos de joventut? En aquell temps, agafar una malaltia sexual no era gens difícil, tenint en compte que solien practicar la prostitució, tant els homes com

les dones. Tots sabem que Agustí, després bisbe d'Hipona, a la seva joventut, havia estat un puter ben conegut en el seu entorn, tal com ho confessa al seu llibre "Confessions". Aquesta fòbia contra la dona que tantes llàgrimes i tanta sang ha fet vessar no té cap explicació si no és per causar alguna d'aquestes coses. El mateix s'ha dit de Pau de Tars, home coix i molt poc agraiat, segons diuen, i que potser tenia certes dificultats per relacionar-se amb dones; també en aquest cas, alguns investigadors han apuntat una possible homosexualitat encoberta, cosa no gens difícil en aquell temps, on l'homosexualitat no estava gens malvista, especialment a la societat grega a la que pertanyia. També s'ha de tenir en compte que a Israel, un home fadrí en aquells anys era molt mal vist i es pot dir que la societat que l'envoltava li feia ample. Però no tot-hom estava en contra del casament dels capellans; Sant Ulric, bisbe del segle IX, per exemple, diu que per sentit comú i pel que diu l'escriptura, l'única manera de purificar l'Església dels excessos del celibat és permetre que els capellans es casin. Finalment, diré que en el Concili d'Aix-la-Chapelle s'admet obertament que en els convents i monestirs s'han realitzat avortaments i infanticidis per encobrir les activitats dels capellans que no fan cas del celibat. El mateix es va dir d'un convent de frares de Palma i un de monges, que estaven un vora l'altre, i tan sols separat per una espècie de passadís de dos o tres metres d'amplada.

Ara passem a l'altre punt que fa que l'Església Catòlica mantengui el celibat a qualsevol preu. El celibat, durant molts d'anys, es mantenia de manera o altra pagant un cànon al bisbe de torn del seu bisbat, però va arribar a un punt que els clergues d'aquell temps feien tot el possible per no pagar i això va fer que a través de diversos concilis es legislés cap a aconseguir-ho de manera definitiva. L'Església, sempre afromagada de diners, per a mantenir el seu poder temporal, arribà a una conclusió de supervivència, ja que tal com anava perdent aquest poder temporal també perdia ingressos que feien, senzillament, que tots els clergues renunciessin

obligatòriament a casar-se i que les herències d'aquests capellans anessin cap a l'Església. D'aquesta manera aconseguien dues coses molt importants, que, a poc a poc, han demostrat la seva importància: la primera, es creava una nova font d'ingressos; la segona, que l'Església creava un exèrcit de milers de treballadors, sense sou, que vivien quasi sempre dels donatius dels feligresos; eren i són, treballadors sempre disponibles i disposats a anar a qualsevol lloc allà on el bisbe digués, i si eren o són una mica avançats o díscols, cap a Àfrica s'ha dit. Treballen a quasi totes les àrees de la societat, però en especial en el món de l'ensenyament o de la sanitat. I

això vol dir que si els capellans es casassin, aquest exèrcit deixaria d'ésser-ho i els diners que guanyessin per la seva feina hauria d'ésser per mantenir la família. Aquesta i no altra és la principal causa de perquè l'Església Catòlica no admet la supressió o la voluntarietat del celibat. Si no es poden contenir, que es casin perquè és millor que es casin que no s'abracin. Pau I, Corintis, cp7,v 7-9 i a la carta a Timoteu, ens diu: "Però és necessari que el bisbe sigui irrepreensible, marit d'una sola dona". I Timoteu, cp.3, v 2: "i també els diaques han d'ésser marits d'una sola dona i que governin bé els seus fills i les seves cases". Vegeu també Hebreus, cp-13 v 4, o Corintis, cp.9 v 5. Ja a l'Antic Testament, el Gènesi, en el seu cp.2 v. 18, ens diu: "No és bo que l'home estigui tot sol". Tal com va reconèixer el papa Joan Pau II quan va dir: "El celibat no és essencial

per als sacerdots, no és una llei promulgada per Jesucrist"; declaració de Joan Pau II al juliol de 1993.

Efectivament, al Nou Testament, a pesar de les seves contradiccions, no es troba cap suggeriment a favor del celibat; alguna interpretació interessada dels escrits de Pau de Tars i agafats amb pinces per alguns cappers revolucionaris dels primers anys del cristianisme, i per motius que mai ens han explicat, feren i han fet possible que el celibat hagi produït vertaders malalts mentals i molts de patiments inútils; perquè està clar que és molt difícil lluitar contra la naturalesa i això fa que l'angoixa faci estragos a la ment humana.

Parlen de la defensa de la família cristiana i l'Església Catòlica ha condemnat i condemna milers de capellans i monges a no poder gaudir d'una cosa tan meravellosa com és ésser pares i mares. Quina altra contradicció.

Conclusió: basta de provocar entre els capellans i monges i els cristians de bona fe sentiments anti-naturals; els qui es vulguin casar que ho facin, però voluntàriament i sense cap condició, tan sols l'amor que hi hagi entre l'un i l'altre; i els que no ho facin, que sigui sota la separació de les seves conviccions de fe en Jesucrist, però en cap cas se'ls obligui a no fer-ho, perquè ho diguin quatre obsessionats contra el sexe de fa quasi 2.000 anys, i que els poders vaticans per interessos espuris i de poder han mantingut fins ara, sota la falsa explicació que Jesucrist així ho havia manat. Això mai ho havia pogut decidir perquè Jesucrist tan sols va crear cap Església, ni tant sols la Catòlica, perquè el vertader fundador d'aquesta va ésser Pau de Tars, més conegut per sant Pau. Per això, cal que les dones, en igualtat de condicions, tinguin els mateixos drets, que tenien en el catolicisme primitiu i siguin ordenades sacerdots, bisbes, cardenals, i si cal també papes. Llavors, el missatge de Jesús de Natzaret s'haurà fet realitat; del contrari aquest missatge acabarà per fondre's com un terròs de sucre dins un got d'aigua o per perdre's pels passadissos inhòspits d'humilitat del Vaticà. Esperem que això no passi.

Amèn.

Tal dia com avui

Josep Cortès

ARA FA 760 ANYS

* Que, a la butla del papa Innocenci IV, surt per primera vegada documentada la parròquia de Santa Maria de Bellver. Amb el nom de Bellver -el poble- o Santa Maria de Bellver -la parròquia- era conegut en el segle XIII Sant Llorenç des Cardassar (14.04.1248).

ARA FA 110 ANYS

* Que va dimitir el batle Pere Josep Nadal Pasqual. Per substituir-lo fou elegit Bartomeu Umbert Cabrer (02.04.1898).

ARA FA 90 ANYS

* Que l'Ajuntament acordà que les aigües brutes dels rentadors del Pou Vell fossin conduïdes al costat del camí del Cós i anassin per un solc fins el torrent, a fi d'evitar la creació dels focus d'infecció que durant anys havien provocat febres palúdiques (28.04.1918).

ARA FA 85 ANYS

* Que Bartomeu Sureda Masanet fou elegit batle, en substitució d'Andreu Femenies Pasqual (01.04.23).

ARA FA 60 ANYS

* Que Bernardí Font Quetgles

començà a exercir com a metge titular de Sant Llorenç (16.04.48).

* Que es creà la "Unión Ciclista San Miguel", domiciliada al carrer General Franco, de Son Carrió. Joan Genovart Rosselló en fou elegit president (26.04.48).

ARA FA 55 ANYS

* Que Jaume Llinàs va posar 50.000 ptes. a disposició de l'Ajuntament per comprar uns terrenys destinats a construir un camp d'esports (14.04.53)

ARA FA 10 ANYS

* Que la parròquia organitzà per primera vegada un pancaritat a Son Vives, a la que suposadament era la primera església llorencina, Santa Maria de Bellver (14.04.98)

ARA FA 5 ANYS

* Que l'Ajuntament signà un conveni amb la Comunitat Autònoma per les obres d'ampliació i reforma de l'escola de Sant Llorenç (09.04.03).

* Que la Corporació acordà signar un protocol amb la conselleria d'Agricultura i Pesca per a la reutilització de les aigües residuals de la depuradora de Sa Coma (16.04.03).

PAELLA A BENEFICI DE LES OBRES DE LA CAPELLA DE LA MARE DE DÉU TROBADA

**Diumenge, 1 de juny
a les 13.30
a la plaça Nova**

PAELLA, BEGUDES I FRUITA

Donatius:

Adults: 10 euros

Nins fins a 10 anys: 6 euros

Organitza:

- Consell parroquial
- Comissió de confraries
- Tercera edat

Tiquets disponibles a:

- Tercera edat
  - Farmàcia
  - Rectoria
  - Materials de construcció Santandreu Sureda
- Poden adquirir-se fins dimecres
28 de maig**

Agraïment

Prest farà deu anys que el meu home i jo ens instal·làrem a Sant Llorenç. Els nostres fills han nascut aquí i durant tot aquest temps he pogut viure moltes coses, bones i no tan bones. Amb aquestes línies, però, pretenc donar les gràcies a la gent d'aquest poble per haver-nos acollit amb generositat i haver-nos donat l'oportunitat de formar una família en un indret tranquil i agradable.

Vénc d'un barri antic de Palma i he pogut recuperar moltes coses que feia quan era petita, com entrar a casa dels veïns sense tocar a la porta, compartir coques i panades casolanes, saludar la gent pel carrer o deixar els meus fills amb qualche mare desinteressada, que també ens ha tengut a nosaltres

quan ho ha necessitat.

La primera persona que vaig conèixer va ser n'Àngela Galmés, morta fa poc però només físicament, ja que viurà sempre dins el meu cor per la seva bondat i amistat cap a nosaltres. Ella va ser la primera, però llavors un bon grapat de gent ha omplert aquests deu anys. En fi, tenia necessitat de compartir aquests sentiments i, com que ser agraït és propi de gent bona, moltes gràcies a tots els llorencins. Esper compartir amb vosaltres molts anys més, dient adéu als qui se'n van i donant la benvinguda als qui vénen, fins que em toqui també a mi partir.

Esther Veny Prats

Marxa pel Tren 2008

L'any 1998 se va iniciar -impulsat pels Joves del Llevant- la Marxa pel Tren de Llevant, una excursió per damunt les antigues vies i festa final a una estació a fi de reclamar la recuperació de la Línia Palma-Manacor-Artà i alhora l'obertura de noves línies cap a Cala Millor i Cala Rajada.

Aquella primera marxa recorregué les antigues vies des de Cala Rajada fins a Manacor i comptà amb la participació de més de 1.000 persones. Va ser l'inici d'un moviment reivindicatiu que va organitzar un total de sis marxes pel tren, dues festes reivindicatives, l'edició del conte "Un tren que anava a la mar" i, sobretot, que ha fet una gran feina de sensibilització a la comarca i a l'illa en general de la necessitat i dret de tenir un transport públic segur, econòmic, ecològic, còmode i de futur com és el tren.

Deu anys després, només una part de les demandes s'han aconseguit i el tren arriba a Manacor des de l'any 2003. Però encara no arriba a Cala Rajada i per tant, la reivindicació no es pot aturar. Diumenge dia 8 de juny, se celebrarà la 7a Marxa pel Tren, que tindrà continuïtat fins que no poguem arribar a la costa de Capdepera en ferrocarril.

Sobren els motius per a la reivindicació. Tot i que la situació no és la mateixa que quan es va fer la primera marxa, perquè el tren almanco arriba a Manacor i la Conselleria de Mobilitat ja s'ha expressat en el sentit de fer arribar el tren fins a Artà, sobren els motius per organitzar una nova Marxa.

L'any 2004, per anunciar la Marxa d'aquell any, estenguérem a l'estació de Manacor aquesta mateixa pancarta que duim avui. Si comparàvem els quilòmetres de ferrocarril que teníem a Mallorca amb els que ens correspondrien si fóssim com Espanya o com Eu-

ropa, ens faltaven més de 200 km de tren (o 300, comparats amb Europa). A Mallorca només teníem 76 km de tren.

A dia d'avui, aquestes xifres ens deixen encara en una posició pitjor. Just el darrer any, ens hem cansat de sentir la nova extensió de la xarxa de l'AVE a la península. A Mallorca, ja fa 5 anys que no es crea ni un km més de tren.

El Govern de les Illes Balears s'ha de mostrar més decidit, valent i ràpid en la prolongació de la xarxa ferroviària. I el Govern de l'Estat Espanyol no ens pot privar més temps de les inversions que mereixem.

Com s'ha fet cada any, la Marxa partirà de distints punts de la comarca i, per les antigues vies del tren, arribarà a una estació on se celebrarà un dinar i una festa final. Enguany, la festa final serà a Sant Llorenç.

De bon matí, els marxaires partiran des de Cala Rajada i aniran fins a Sant Llorenç passant per Capdepera, Artà, Son Servera i Son Carrió, on s'afegiran els trenaires dels distints pobles.

Gent de tota Mallorca podrà sumar-se a la reivindicació per partir cap a Sant Llorenç des de l'estació de Manacor. Alguns ho podran fer en tren, des de Palma, Inca, Sineu o Petra, però altres, com els de Vilafranca, Felanitx, o Campos, on també s'ha reivindicat el

Plataforma en defensa del tren

tren, hauran d'acostar-se a Manacor amb altres mitjans.

Una vegada tots arribem a Sant Llorenç, i prèvia compra del tiquet, la Confraria de Pescadors de Cala Rajada ens oferirà una fideuà gegant, tal i com va fer a la darrera edició de la Marxa.

En haver dinat, la festa continuarà amb la lectura d'un manifest i l'actuació de distints músics en favor del tren. Els Ajuntaments posaran a disposició dels marxaires autocars per tornar als seus pobles.

Des del primer moment, el moviment reivindicatiu del tren al Llevant ha tengut el suport actiu de tots els ajuntament de la comarca, de tots els colors polítics, a més d'una amplíssima plataforma ciutadana, veïnal, cultural, empresarial, etc... cosa que demostra la convicció real de molts sectors de que el tren és necessari, útil i, en alguns casos, imprescindible.

La posada en marxa de la Marxa exigeix la participació i la col·laboració de moltes persones, col·lectius i institucions. Enguany també és així.

L'organització serà a càrrec de la Plataforma pel tren de Llevant, que aglutina persones de Capdepera, Cala Rajada, Son Servera, Artà, Sant Llorenç, Son Carrió i Manacor, juntament amb el GOB.

El patrocini de la Marxa d'enguany corre a càrrec dels Ajuntaments de Manacor, Sant Llorenç, Son Servera, Artà i Capdepera, així com dels Servei Ferroviari de Mallorca.

Avui, 12 d'abril de 2008, els batles de Manacor, Son Servera, Capdepera i Sant Llorenç, com també la regidora de cultura de l'ajuntament d'Artà, amb gent dels diferents pobles i associacions, hem anunciat la Marxa pel Tren 2008 i hem dit, una vegada més, Tren sí!

Demòcrit (I)

Vols saber què pensava sobre l'existència dels déus, sobre el plaer, sobre la vida després de la mort, sobre el pensament d'esquerres i sobre el relativisme el creador del concepte de l'àtom?

Vida de Demòcrit

La vida de Demòcrit apareix en la foscor. En realitat, no hi ha gairebé cap dada de la seva vida que sigui segura: només que visqué entre els segles V i IV a.C. (nasqué entre els anys 472-457 a.C. a Abdera i visqué, es diu, al voltant de 100 anys), i que fou alumne de Leucip.

Qualsevol altra cosa que poguem dir de Demòcrit és, com a molt, improbable. Kirk i Raven, estudiosos dels presocràtics, es neguen a narrar cap anècdota de la seva vida, doncs "gairebé qualsevol fet que se'n comenti és una mera ficció". En canvi, Luciano de Crescenzo ens menciona, com a segures (o probables), algunes dades. Crec interessant explicar algunes coses que es narren de Demòcrit, doncs, falses o no, ens ajudaran a comprendre quina classe de persona (i de pensador) veié en ell l'antiguitat.

Demòcrit va néixer d'una família rica. A la mort del seu pare, renuncia a la seva herència a canvi que li deixin viatjar arreu del món i visitar la major quantitat de savis possibles. O sigui que Demòcrit fou, des de jove, un viatger incansable i un savi amb afany de saber.

Es diu que va viatjar a Atenes i es va extranyar que "ningú el reconegués", donat que la filosofia atomista era, almenys en Abdera, molt coneguda. Com una moda filosòfica del seu temps.

També s'explica que fou condemnat a no ésser enterrat en la seva pàtria Abdera "per haver dilapidat els béns de la seva família". Per tal d'evitar que la seva memòria quedi tacada després de mort, fa una conferència pública en la que explica el seu llibre "el gran ordenament", i els oients quedaren tan impressionats que li prometeren els funerals a expenses de l'estat i li feren donació de cent talents (una quantitat

molt alta).

Demòcrit era una persona amable i riallera, però a la que li agradava de tant en tant refugiar-se en solitud i reflexionar. Epicur tingué un caràcter similar.

A certa edat avançada, va optar per deixar-se cec mirant continuament el reflex del sol a un escut platejat. Tertulià creu que feu això perquè "no volia mirar més les noies maques, ja que no tenia edat de passar-s'ho bé amb elles". (El fet és exagerat, però mostra com la doctrina de Demòcrit no mostrava un radical antihedonisme en les qüestions amoroses).

Es va suïcidar als cent anys "doncs a vegades un llarg viure no és un llarg viure, sinó un llarg morir" (frase textual seva). Una altra acció radical de Demòcrit, però que reflexa un fet clar: les dificultats que veu tota persona en arribar a una edat molt avançada. S'entén que, amb la seva actitud marcadament hedonista, veiés la vellesa com una etapa negativa de la vida. (Plató comença el diàleg *La república* amb un Sòcrates de 70 anys queixós sobre l'edat i les seves xacres).

Tot i que Plató féu veritables esforços per eliminar la memòria de Demòcrit, i fins i tot va evitar a tota costa mencionar-lo en les seves obres, la doctrina democrítea arribà a ésser molt popular per tot el món antic, i Timó de Fliunt el recorda amb agrat.

Obra i context de Demòcrit

Demòcrit escrigué més de setanta obres de diversos temes, però els pocs fragments que se'n conserven tracten quasi exclusivament d'ètica. Gran part del que avui sabem d'ell ens ha arribat de pensadors que el comenten i, bastant sovint, el refuten, per exemple Aristòtil. Tot i que Epicur es declara atomista, manifestà sempre un cert rebuig cap a Demòcrit i la seva escola.

El mestre de Demòcrit fou Leucip, qui posà algunes de les bases de la filosofia de Demòcrit. De Leucip sabem tan poc que alguns neguen la seva existència. En tot cas, Aristòtil i Teofrast

sí el mencionen com a creador de l'atomisme. Es diu que deixà alguns esbossos de la filosofia física de Demòcrit, mentre que aquest acabà el treball i li donà aspectes psicològics, morals i fins teològics.

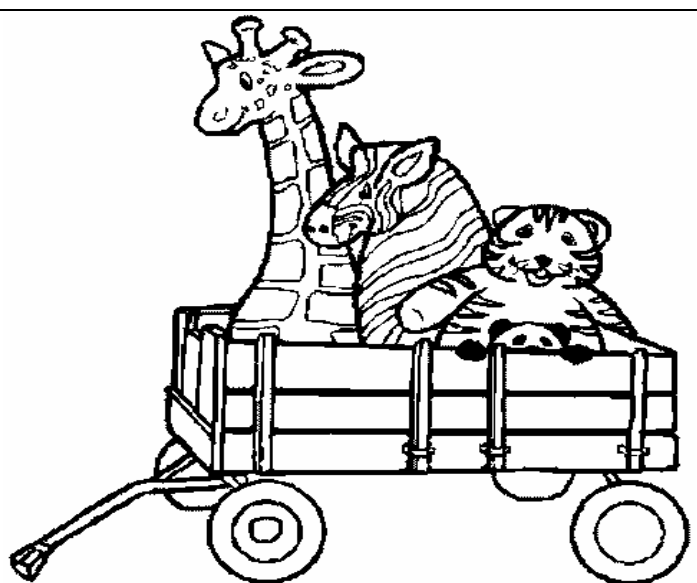
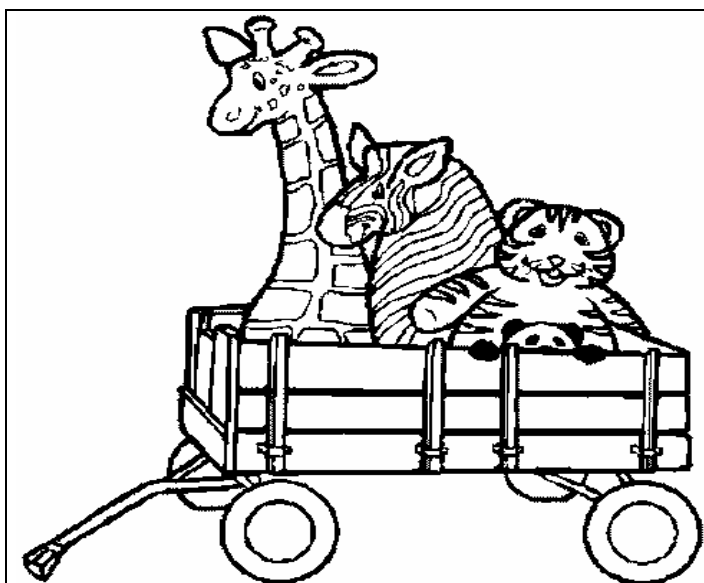
Sens dubte, l'atomisme hagué d'estar en contra de certes doctrines: la de Parmènides, que considerava tota teoria empírica falsa (perquè "tot el que existeix és l'U"); la d'Empèdocles, que amb la seva teoria dels quatre elements preludia certes fantasies de la física d'Aristòtil; i la d'Anaxàgores, que creu que la Ment, un element "més perfecte", mou la matèria (Anaxàgores, així, s'apropa al Demiurg mitològic de Plató i s'allunya de l'atomisme de Demòcrit, qui creu que la matèria "es mou per sí sola i no cal una causa primera del moviment" (la frase textual no és de Demòcrit)).

Aspectes físics de la doctrina

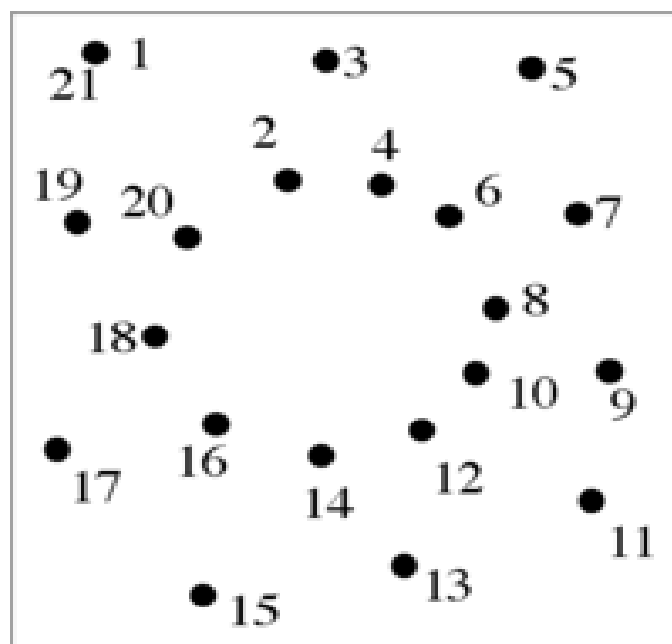
La física de Demòcrit fou d'una certa originalitat en el seu temps (almenys si oblidem el seu deute cap al seu mestre Leucip). Demòcrit no és el primer en afirmar que la matèria està formada "per multituds de peces petites en moviment", però ressalta en dos aspectes. El primer, en afirmar que la matèria està en moviment "des de sempre i per sí sola". Això nega tant les forces empedoclianes de l'amor i l'odi com la "Ment creadora" d'Anaxàgores. El segon, que creu que els elements primaris de la naturalesa són només un. No "els quatre elements" d'Empèdocles ni les infinites substàncies d'Anaxàgores. En realitat, tota la matèria és igual i el fet que vegem diferències entre elles (colors, olors...) es deu a impressions sensorials i no pas a que hi hagi "diferents classes de matèries". Els àtoms només es diferencien per la forma, el tamany i el moviment, i els colors i olors que se'n perceben són efectes secundaris d'aquests. (Aquesta diferència entre "qualitats principals" i "qualitats secundàries" fou bàsica per a la ciència).

1.- Cerca 8 diferències entre els dos dibuixos:

2.- Segueix els números i veuràs que és:

4.- Endevinalla:

**És a llar i no es crema,
és a l'aigua i no es mulla,
és a l'aire sense caure,
és al fang i no s'embruta.**

5.- Sabries destriar els noms de flors?

rosa, julivert, clavellina, farigola, ginesta, medusa, gladiol, espàrrec, tulipa, crisantem, margarida, viola, lli, alga, narcís, rosella, heura, orquídia, rovelló, pensament, dàlia, gardènia, peònia.

3.- Transforma la paraula MOSCA amb la paraula FARTA només canviant una lletra cada vegada:

M	O	S	C	A
F	A	R	T	A

Margalida Fiol

Solucions al número anterior

1.- Les 7 diferències:

3.- Endevinalla: El diari

4.- Instruments:

Bateria, guitarra, flauta, tambor.

5.- Sopa de lletres:

B	O	M	B	E	R	A	O	C	A
H	R	E	N	I	U	C	X	G	I
J	P	T	R	E	R	B	M	A	C
Q	U	G	Y	X	U	U	T	B	I
A	R	E	M	R	E	F	N	I	L
J	A	D	V	O	C	A	D	A	O
B	A	E	N	C	H	S	X	R	P

Don Jaume el Conquistador

Josep Cortès

Com és sabut, enguany es compleix el VIII centenari del naixement de Jaume I, el rei que va constituir la Corona d'Aragó, que integrava territoris del sud de França, Aragó, Catalunya, València i les Illes Balears.

Al llarg del 2008 se celebraran a Sant Llorenç diversos actes per commemorar l'esdeveniment, els més importants dels quals seran els qui organitzarà la delegació de l'Obra Cultural Balear en el mes de desembre, consistents en dues conferències a càrrec de dos grans experts en el tema: Antoni Riera Melis, *Xaret*, catedràtic d'Història Medieval a la Universitat de Barcelona i vice-president de l'Institut d'Estudis Catalans, parlarà de la figura històrica de Jaume I, com ja ho va fer el 30 de març a Poblet davant els presidents de les comunitats autònomes implicades (exceptuant València, que va declinar la invitació i hi va enviar un representant); els interessats poden llegir el seu discurs a la pàgina web de l'IEC. L'altre conferenciant confiam en què sigui Josep Grimalt, conegut com el *professor Grimalt*, gran expert en lingüística i en cultura popular, que parlaria del personatge del *Rei en Jaume* a les Rondalles Mallorquines.

Per començar a fer boca i de manera informal, el dia 5 d'abril un grup d'amics va representar en privat l'obra *Don Jaume el Conquistador*, de Frederic Soler, una recreació lliure i divertida de les conquestes de Mallorca i Múrcia per part de Jaume I i el seu fill Pere, que utilitza un llenguatge "no apte per oients llepafils", com advertia La Trinca en el disc que va editar els anys vuitanta. L'obra és totalment disbaratada en tots els aspectes i no guarda el més mínim rigor històric: fa coincidir Ramon Muntaner, que havia nascut el 1265, amb la conquesta de Mallorca, el 1229; Jaume I tenia aleshores 21 anys i a l'obra se suposa que ja té un fill poc més o manco de la mateixa edat, el qui amb el temps seria Pere el Gran, que efectivament es va casar amb la infanta de Sicília, però no després de la conquesta de Mallorca, sinó el 1262. Frederic Soler, que va adoptar el pseudònim de Xerafi Pitarra,

la va escriure el 1861 per fer befa d'una altra obra que, amb el mateix nom, havia escrit l'any anterior Antoni Altadill.

Els actors de la representació llorencina varen esser Tomàs Martínez, en el paper del Rei en Jaume, Dolors Sánchez, com dona Constança de Sicília, Felip Forteza, actuant com l'infant Pere, Josep Cortès, que feia de Muntaner, Antònia Galmés, en el paper de Fontanelles i Antoni Sansó, que presentava els actes i feia de patge i d'enviat de Sidi Haley.

Frederic Soler (Serafi Pitarra)

Frederic Soler i Hubert va néixer a Barcelona el 9 d'octubre de 1839, en el si d'una família menestral. Combinava feina i estudis i als quinze anys va actuar per primer cop en grups de teatre d'aficionats en espectacles de barri de tradició popular, que van representar les seves obres primerenques.

A la dècada dels cinquanta, en els tallers juvenils situats en pisos llogats, on s'organitzaven festes, reunions i representacions teatrals, va començar a créixer un corrent crític enfront de la cultura burgesa ascendent. Soler va destacar-hi com a tertulià, actor, humorista i com a escriptor. Des d'aquells inicis ja reivindicava un teatre popular escrit "amb el català que ara es parla", enfront

de la llengua culta i arcaica dels Jocs Florals. Davant el triomfalisme que va provocar en la societat burgesa la guerra d'Àfrica (1859-1860), Soler va escriure peces com *La botifarra de la llibertat* i *Les píncoles d'Holloway o la pau d'Espanya*, on satiritzava la campanya menada a l'Àfrica pel general Prim i els voluntaris catalans.

La primera estrena, fora de les societats privades i dels tallers, va ser al Teatre Odeon, el 1864, amb l'obra *L'esquella de la torratxa*, que es va convertir en un èxit esclatant de públic i va animar l'empresari de l'Odeon (Joaquim Dimas), el primer actor (Lleó Fontova) i Soler a fundar una societat teatral que van anomenar "La Gata", en el marc de la qual es van estrenar entre 1864 i 1866 una vintena de peces anomenades *Gatades*, que Frederic Soler va signar amb el pseudònim de "Serafi Pitarra". Va alternar la paròdia de les actituds heroiques, que tant agradaven als modernistes, com *El castell dels tres dragons* (1865) amb els quadres de costums, obres que va publicar amb el títol de *Singlots poètics*.

Les obres satíriques de Soler eren una provocació contínua a la moral burgesa i imperant d'aquell moment, cosa que li va causar més d'un problema. Soler, tement que els escàndols no acabassin repercutint en l'èxit de públic,

va decidir derivar el seu teatre cap al drama d'ambientació rural, desvinculant-se, així, de l'etiqueta d'humorista amb la qual va iniciar la seva primera etapa com a dramaturg. Amb aquest canvi, els erudits de l'època van començar a atorgar-li prestigi, va mantenir el públic popular i, alhora, es va guanyar el públic burgès.

A partir d'aquell moment va firmar com a Frederic Soler, va dissoldre la societat "La Gata" i en va crear una de nova anomenada "Teatre Català", al Teatre Romea, de la qual va ser l'empresari fins a la seva mort. El darrer èxit important va ser el drama *Batalla de reines*, estrenat el 1887, pel qual va rebre entre altres guardons un premi extraordinari de la Real Academia de la Lengua Española.

Com a poeta, va ser un versificador hàbil i provocatiu i va escriure tant poemes satírics com cultes, recollits a *Gra i palla* (1857) i *Nits de lluna* (1886). Després d'uns anys d'infortuni en els Jocs Florals va aconseguir guanyar-los. Va convertir-se en Mestre en Gai Saber ja que va guanyar la Flor Natural, 1872; i el 1875, la Flor Natural i l'Englantina. En va ser president fins al 1882.

Va morir a Barcelona el 4 de juliol del 1895.

Don Jaume el Conquistador

El rei en Jaume mereix tots els

respectes dels catalans, però també ja forma part de la quotidianitat i l'auto-crítica pròpia del seu poble, el català, no ha permès que el monarca s'escapés de les conyes. Així, ja en el segle XIX, Serafí Pitarra va escriure la irreverent paròdia *Don Jaume el Conquistador*.

La lletra d'aquesta opereta burlesca i divertida va tornar a ser emprada en la transició democràtica per la Trinca, amb un afany normalitzador del país, que va fer mal a les oïdes més puristes. Però, la veritat, més que ferir, el que fa la sarsuela rock és divertir i

tractar de la conquesta de Mallorca i la reconquesta de Múrcia des d'un punt de vista ben peculiar, ben amanit amb el famós apetit sexual del monarca català i el del seu fill Pere i arrodonit amb el casament de Pere amb Constança de Sicília.

De fet, l'obra no diu cap bes-tiesa en aquest sentit, si tenim en compte que Jaume I va tenir tres dones: Elionor de Castella, amb qui es va casar el 1221 i de qui es va divorciar el 1235; Violant d'Hongria, amb qui es va casar el 1235 i de qui va enviuar el 1251, i Teresa Gil de Vidaure, a la qual va abandonar quan aquesta va contraure la lepra. Sembla que també va tenir nombroses amants, entre les quals, Blanca d'Antillón, amb qui va tenir un fill bord; Berenguela Fernández, i Elvira Sarroca, amb qui també va tenir un fill bord. Quan va enviuar, el 1251, va tenir altres amants i concubines com ara Guillem Cabrer, Berenguela Alfonso, Sibila de Saga i Teresa Gil de Vidaure.

Però l'anecdotal de la vida de Jaume I va més enllà que els de qual-sevol gran personatge històric. La seva concepció ja va ser, per dir-ne d'alguna manera, força surrealista. Els seus pares eren el rei Pere el Catòlic i la reina Maria de Montpeller. Precisament vivien en aquesta ciutat occitana, però separats. La tradició faldillera de Jaume I li venia per via paterna. De fet, al seu pare li agradaven molt les dones, però la seva no. Per això, i en vistes que no hi havia descendència reial, els súbdits, amoïnats, van decidir preparar-los una trobada amb la idea que concebessin un fill. Amb el vistiplau de la reina, van enredar el rei, fent-li creure que una dama (la reina) volia passar una nit amb ell, però de manera anònima i a les fosques. Pere I s'hi va prestar ràpidament i, un cop van haver consumat l'acte sexual, van entrar a la cambra els mateixos súbdits que havien organitzat la trobada i ho van explicar tot al rei. Segons la tradició, al rei Pere li va semblar bé tot plegat, i així va ser concebut l'infant Jaume.

Josep Cortès

Les dades sobre Pitarra i Don Jaume s'han extret de diverses pàgines web

Un altre pic en Trompes

A la fi tenim guanyador del torneig de tennis. I per variar, torna ser en *Trompes*. Com ja ens té acostumats, va desfer-se del seu rival, en Xetxe, per 6-2 i 6-1, amb una facilitat que ja assacia a més d'un. Sembla que aquest torneig llorencí està predestinat a ell i a ningú més. Els adversaris, davant la seva presència, sembla que entren a la pista engratats i porucs. Si no, no s'entén aquesta superioritat tan contundent. El partit, com podeu suposar, no va tenir més història.

Pel que fa al grup B, i encara que sembli impossible, quan escric aquestes línees, encara no se sap qui és el vencedor. És a dir, fins al mes que ve no us en podré dir res. He de reconèixer que la culpa és meva. Després de guanyar en *Polit* a semifinals per 7-5 i 6-1, havia de disputar la gran final amb en Rafa Alonso (recordem que s'havia desfet de na Nuri per 7-5 i 6-0), però arribat el gran dia, em va avisar que havia caigut i s'havia fet mal, per la qual cosa em donava el partit per guanyat. Però jo, cansat de passar ronda sense jugar (realment en tot el torneig només he jugat amb en *Polit* a causa de la inoportuna lesió d'en Rafel de s'*Estanyol* i la incompareixença d'en Jaume Pisca), li vaig dir que descansàs i que, si en dues setmanes estava bo, m'avisàs per jugar. Així que estic pendent de la seva telefonada i fins al mes que ve no us podré dir qui ha sortit victoriós.

Per cert, i per acabar amb la secció de tennis, m'he assabentat que hi ha una sèrie de "malalts" que parteixen cap a Montecarlo a veure el Màsters. Alguns dels afortunats són en *Polit*, en Rafel de s'*Estanyol*, n'Agostí i

en *Movie*, entre d'altres. Que us ho passeu bé!!!

El Cardassar a la recta final

Ja s'han acabat les mitges tantes. El Cardassar afronta el tram decisiu de la temporada, en el qual es juga el seu futur a cara o creu amb el Pollença. Els darrers resultats no han estat del tot satisfactoris (si bé va guanyar 2-1 l'Andratx, no va poder puntuar ni contra el Xilvar, ni contra el Campos, amb els quals va perdre per 2-0). No obstant això, eren partits difícils i perdre'ls entrava en els possibles pronòstics. Però en els propers quatre partits ja no es pot fallar. Sóller, Pollença, Platges de Calvià i Murer, per aquest ordre, són els rivals a batre. El Platges de Calvià i el Sóller són rivals que estan a mitja taula i no es juguen gaire cosa, la qual cosa ens pot beneficiar (però alerta amb el Sóller que encara té qualche opció d'entrar a la Lligueta d'ascens); el Pollença és l'equip que va just davant nostre i el partit contra ells serà clau (es Moleter aquest dia ha de ser un fortí); i per acabar, tot un Murer (quint classificat) per acomiadar-nos de la temporada. En aquesta jornada valdrà més tenir el deures fets i no haver de dependre de tercers, per molt que l'entrenador rival sigui

en Munar, llorencí i exentrenador del Cardassar. Deixem-nos de sentimentalismes i fem la feina nosaltres.

Com a novetats, cal dir que el Cardassar ha reforçat el seu lateral esquerre amb el fitxatge d'en Guillem Ríos, procedent del Portocristo. Qualsevol reforç és bo en aquestes alçades.

Els malalts del córrer, a Pollença i als Tossals Verds

No tenen aturall aquests corredors nostres. Van de punta a punta de l'illa a la recerca de curses i allà on posen l'ull, posen després la cama. I au, corre que te corre. Primer, a la mitja maratón de Pollença, en la qual participaren amb el nom pel qual tothom ja els coneix: Malalts. Com sempre, els nostres feren un gran paper i a la classificació em remet (l'he posada més avall). A més, la cosa no era fàcil ja que hi participaven rivals de categoria, com el famós Martin Fiz, que, com no podia ser d'altra manera, es feu amb la victòria. Finalment, també cal destacar que alguns agosarats anaren en ple diumenge matí (i plovent) a disputar la cursa dels Tossals Verds, en plena vegetació. Concretament, foren Jordi *Minero*, Cristina Fullana, *Juanillo* i *Juandel*. Una sola paraula: impressionant. També he posat la classificació dels llorencins a la correguda, per si a algú li interessa (a més, hi ha en Toni Jaume, que l'he considerat llorencí d'adopció).

Classificació dels llorencins a la mitja maratón de Pollença

176	Joan Sancho	1:33:25
200	Juanillo	1:34:57
232	Esteve Sancho	1:37:32
237	Cristina Fullana	1:37:49
289	J. A. Sánchez	1:41:07
314	Jordi Minero	1:43:20
583	Juandel	Out

Classificació dels llorencins a la cursa dels Tossals Verds

20	T. J. Sureda	01:36:07
56	Juanillo	01:51:00
107	Juandel	02:08:31
118	Cristina Fullana	02:26:35
119	Jordi Minero	02:26:39

En *Trompes* va fer-se amb un nou títol.

Pau Quina

Servei de vigilància canina

Conselleria

El conseller de Medi Ambient, Miquel Àngel Grimalt, i el director general de Caça, Protecció d'Espècies i Educació Ambiental, Pere Ramon, han presentat el nou servei de vigilància canina contra l'ús d'esquers enverinats. A l'acte, celebrat en el Centre Cinègic Balear (situat a Capocorb, en el municipi de Llucmajor), també hi han assistit Jaume Barceló, tinent coronel de la Guàrdia Civil, i representants dels serveis de Caça i Protecció d'Espècies de la Conselleria de Medi Ambient, dels agents de Medi Ambient del mateix departament autonòmic i de l'empresa adjudicatària del servei de vigilància canina, Natura Parc.

La presentació ha inclòs una demostració per part d'un dels cans en la detecció d'un verí amagat a la garriga. La demostració ha estat un èxit i el ca ha localitzat amb rapidesa un pot de vidre tancat amb una petita quantitat de verí en el seu interior.

L'ús de verí per al control de predadors als vedats cinègics va ser una pràctica que es va prohibir a tota Europa els anys setanta. Substàncies com l'esticrina varen ser molt emprades, produïen la mort en cadena i resultaren catastròfiques per a tota la fauna en general. Després d'haver quasi desaparegut completament, l'ús il·legal del verí va tornar a comparèixer. Des de finals dels vuitanta fins l'actualitat, aquesta pràctica tan perniciosa per a la natura ha tornat amb molta força a tota Espanya i molts altres països.

La Llei Balear de Caça prohibeix expressament els verins, ja que són un prècedent massiu o no selectiu de captura i mort d'animals, i preveu fortes sancions econòmiques i tancaments dels vedats. També la directiva europea d'aus no permet la seva utilització. El vigent Codi Penal contempla com un delictes clarament tipificat l'ús de verí com a sistema per a l'eliminació d'animals. Això és molt important, atès que aquesta pràctica il·legal no és una mera infracció administrativa, sinó que suposa un delictes i podrà ser objecte d'importants san-

cions econòmiques i penes de presó.

A les Balears, el verí va ser una de les principals causes de la dràstica disminució de la població de voltor negre i de miloca, que, recentment, han iniciat una notable recuperació. Aquesta recuperació s'ha produït gràcies a la vigilància que s'està realitzant tant pels agents de la Conselleria de Medi Ambient com per la Guàrdia Civil. El major control ha provocat que les esquers enverinades que es fan servir siguin molt petites i difícils de detectar. Ara, l'espècie protegida més greument afectada és el milà, que ha patit una forta regressió. El milà es va veure tan greument afectat que només varen quedar unes poques parelles reproductores a Mallorca i Menorca. Per aquest motiu, la població balear es va declarar en perill d'extinció. L'any 2007 va ser especialment greu per als milans, ja que 9 exemplars moriren enverinats.

L'any 2000 s'iniciaren les inspeccions rutinàries i aleatòries a vedats cinègics. A més, els milans radiomarcats han donat molta informació del llocs on es fa servir verí i dels productes emprats. Gràcies a aquestes actuacions s'han produït dos tancaments de vedats a Mallorca i dues condemnes per via penal, una a dos caçadors de Menorca i l'altra a un caçador de Mallorca.

El servei de vigilància canina té els següents objectius:

1. Aconseguir eradicar l'ús il·legal de verí al medi natural de les Illes Balears.
2. Disposar d'un medi de dissuasió per-

manent que eviti aquesta pràctica il·legal.

3. Complir els objectius de l'Estratègia Nacional d'Ecotoxicologia.

L'equip estarà constituït per un mínim de tres cans ensinistrats en la troballa d'esquers enverinats i d'animals morts per verí. Un agent de l'autoritat, sigui un agent de la Conselleria de Medi Ambient o de la Guàrdia Civil, acompanyarà l'unitat canina durant les seves inspeccions. Cal destacar que els cans que integren el servei de vigilància han estat triats entre animals que esperaven l'adopció o el sacrifici. Després d'un període d'ensinistrament, els cans ja estan preparats per a la seva nova funció.

Les actuacions estaran coordinades i dirigides pels agents de Medi Ambient. La Llei Balear de Caça diu que els agents de l'autoritat en matèria de caça, en l'exercici de les seves funcions de vigilància, inspecció i control, tenen dret a l'accés a tot tipus de terrenys rurals (cinègics o no cinègics), instal·lacions, vehicles, recipients i qualsevol altre element relacionat amb les matèries regulades en aquesta llei, amb tots els elements auxiliars per al desenvolupament de la seva tasca. L'equip de cans serà un d'aquests elements auxiliars.

Amb aquest projecte, i amb la informació sobre la il·legalitat i la perillositat de l'ús del verí que regularment es divulga mitjançant els mitjans de comunicació, materials impresos i pàgines web, s'espera aconseguir l'erradicació de l'ús del verí com a eina per al control de predadors i que les espècies afectades retornin a un estat de conservació satisfactori.

Els enverinadors han de tenir clar que han de deixar de practicar aquesta activitat o es podran veure sancionats per via penal, exposant-se a condemnes de presó, a més de veure tancats els seus vedats cinègics.

Es recorda que l'Ordre de Vedes permet la captura de predadors, moixos assilvestrats i gavines amb diferents sistemes no nocius per a la resta d'espècies i que es donen moltes facilitats per a la seva utilització.

Pinzellades de prehistòria... i altres herbes

Tothom fa nassos en sentir xerrar de prehistòria (temps del que no tenim documents escrits, diven), es tracta d'una cosa que ens sona molt enfora, de la que no hi ha manera de treure'n res en clar, de la qual només en xerren els que són un poc "rars" o els "especialistes", que l'expliquen amb un llenguatge que no entenem, que pareix fet només per a ells; a més per què serveix?

La meva primera intenció és que tothom pugui entendre el que xerrem o llegim quan ho feim del nostre passat, per això el llenguatge serà senzill i per a tots. També intentarem donar-vos les eines perquè pogueu opinar amb criteri propi i no us vegeu obligats a empassar-vos tot el que us diguin damunt fets que varen passar ja fa molt de temps, o a pensar que no us diu res la prehistòria perquè només és cosa de gent un poc estranya. Crec de veritat que la prehistòria és un coneixement que hem de tenir tots, de la que se n'ha de xerrar amb el llenguatge de cada dia, que tothom és capaç de entendre-la, que és molt útil en el present i que tots en tenim coneixements malgrat no ho sapiguem. Prehistòria en el municipi de Sant Llorenç des Cardassar? Sí, el nostre municipi té prehistòria.

Quin temps fa que l'home habita l'illa, quin tipus d'home? Temps és la paraula que més em va costar entendre, "fa molt de temps"... què vol dir això, 10 anys, 100 anys, 1 milió d'anys, 100 milions d'anys? No em cabia dins el cap això, us asseguro que em va costar molt conviure amb aquesta paraula, però ja en xerrarem, d'aquest tema, i tant que en xerrarem.

Les nostres illes, les nostres roquetes, les Balears seran el terreny en el que més ens mourem, però hauré de sortir d'elles per poder saber a cada instant on ens trobam, i dins les illes el municipi de Sant Llorenç serà el més tocat perquè és el que més conec.

Pareix un poc ximple així exposat, però de ben segur que no ho és, no hem d'envejar res a ningú ni a cap lloc, i qui pensi que les grans coses i els grans descobriments estan a un lloc molt enfora, està equivocat. No sabem

*Murada del poblat de S'Illot al voltant de 1955
Francesc Ramis amb ulleres i Joan Font a la dreta de la imatge*

ben bé com es construïren les piràmides de l'Egipte però no tingueu cap dubte que si esbrinam com es varen construir els talaiots sabrem com es varen construir les piràmides. No hem d'esperar que un extern ens digui qui érem noltros, no ho sap, i si qualcú ho ha d'aclarir hem de ser nosaltres i així ho farem.

Les ...altres herbes vol dir que hauré de tocar aspectes que a primer cop d'ull no tenen res a veure amb la nostra prehistòria, però sí que hi tenen a veure, i a més, sense elles no podríem

arribar a entendre el coneixement del nostre passat.

No podem dir cada quin temps sortiran escrits de *pinzellades de prehistòria*, bona part depèn de vltros, des d'aquestes pàgines us convidam a aportar tot el que us interessi, tot el que sapigieu, tota la informació que tingueu damunt el temps passat a les nostres illes.

Ha encetat el tema

A. Font

Ultramillor

Agència de viatges del grup A Títol 999

**Carrer del Sol, 19
Cala Millor-Mallorca
Tel. 971 585720**

Les escoles van a l'auditori Sa Màniga

El dimecres 2 d'abril, les tres escoles del terme de Sant Llorenç i també la de Porto Cristo assistiren a la funció escolar de l'espectacle MOMENTARI, de la companyia de dansa NATS NUS (Barcelona). L'espectacle que han vist els nostres escolars s'ha estrenat fa ben poc temps, en un dels grans teatres de dansa de l'Estat: el Mercat de les Flors (Barcelona), el passat 22 de febrer, fa tot just un mes.

Després de la funció, hi va haver una xerrada amb la companyia, en la qual els nins i nines feren moltes preguntes sobre l'espectacle. Els nins i nines demanaren qüestions sobre l'escenografia, sobre l'edat dels ballarins, el temps que fa que treballen plegats, sobre el tipus de dansa que fan, i tants altres aspectes.

Durant el curs escolar 2007-2008, els escolars han assistit a tres representacions dins el programa d'activitats educatives a l'Auditori Sa Màniga (un espectacle de teatre, una versió d'una òpera de Rossini, i aquest espectacle de dansa).

A continuació s'inclou un resum de l'espectacle MOMENTARI. Tari és el nom d'un personatge estrany: un col·leccionista que ens ensenyarà la seva especial col·lecció, una col·lecció que ha anat creant al llarg dels anys, dedicant molt de temps a observar, sentir i descobrir on s'amaga la veritable felicitat...

Una col·lecció de moments sim-

ples i senzills que passarien desapercibuts als ulls de la majoria de la gent, però on ell ha descobert que s'amaguen les coses més importants de la vida.

Amb l'ajut de les sis cares d'un cub, en Tari ens va portant per un viatge ple de sensacions, colors, sons, imatges... Aquest cub està habitat per quatre personatges, que són els que ens acompanyaran durant aquest viatge. Un recorregut per les percepcions, per les emocions que provoquen aquests moments de simple però intensa felicitat. Un passeig pel bosc, el curiós camí que dibuixa una formiga, l'emoció d'obrir un nou llibre i endinsar-nos en les seves paraules, la meravella d'una abraçada o d'un simple petó i un munt de petits instants, però alhora grans i poderosos perquè ens fan sentir vius...

Un cub, sis cares, sis històries. Un cub que els nostres personatges van desplegant per crear cada cop un espai diferent. Parets on les imatges que es projecten esdevenen l'escenari on els quatre personatges poden entrar per confondre's amb el paisatge i jugar amb ell. Superfícies per on ballen les paraules d'un llibre, per on s'hi passegen formigues, per on llisca l'aigua...

Esquerra Unida

Esquerra Unida de Sant Llorenç se suma a la campanya **"Per un sistema electoral més just i democràtic. No a la llei d'Hont"**, de recollida de firmes que ha impulsat Izquierda Unida Federal, per aconseguir la reforma del sistema electoral que assegurí la representació parlamentària d'acord amb el nombre de vots aconseguit per cada força.

Els resultats de les darreres eleccions generals han demostrat la injustícia de la llei d'Hont a l'hora de repartir els escons. Com és possible que una formació política com Esquerra Unida, amb quasi un milió de vots només tingui 2 diputats i, per exemple, CIU, amb pocs més de 700.000 vots n'hagi aconseguit 11? O perquè quedi més clar, com pot ser que el PNV amb pocs més de 300.000 vots tingui 6 diputats o Coalición Canaria amb 100.000 tingui els mateixos diputats que Izquierda Unida?

Aquí hi ha alguna cosa que és injusta! Cada vot, sigui del partit polític que sigui, ha de valer el mateix. No pot ser que els diputats de Izquierda Unida siguin els més cars de la història de la democràcia. La llei d'Hont i aquest sistema electoral, des de la seva creació el 1977, perjudica l'esquerra alternativa d'aquest País a favor del bipartidisme. El pas del temps ha demostrat les clares insuficiències i injustícies que comporta aquest sistema electoral.

Per tant, qui vulgui adherir-se amb la seva firma a aquesta campanya pot fer-ho a través de la pàgina web federal d'IU www.izquierda-unida.es.

Aquí tenim la comparació dels escons que tocaria tenir cada formació política segons el nombre de vots obtinguts i la que té amb la llei d'Hont:

PSOE (43.6%)	161	169
PP (40.1%)	147	153
IU (3.8%)	14	2
CiU (3.1%)	11	11
UPyD (1.2%)	4	1
EAJ-PNV (1.2%)	4	6
Esquerra (1.2%)	4	3
BNG (0.8%)	3	2
CC (0.6%)	2	2

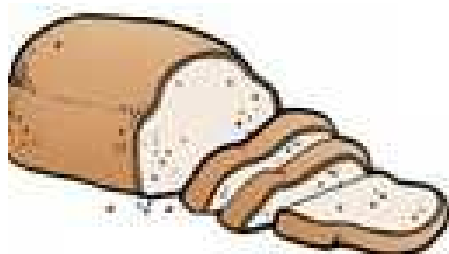
Bon profit!

Durant la setmana cultural vam fer tallers de cuina, que volgueren ser una mostra gastronòmica de distints llocs d'arreu del món. Amb l'ajuda d'algunes mares, de les germanes majors, dels mestres... de tot un grapat de bons cuiners, grans i petits van aprendre a cuinar.

Aquestes són les receptes que cuinaren i tastaren les nines i els nins de tercer cicle:

WENTELTEEFJES

(Holanda)

Ingredients:

- 2 barres de pa
- 1 litre de llet
- 10 ous
- Oli
- Sucre
- Canyella

Realització:

- 1- En un bol, batre els ous i afegir-hi la llet. Mesclar-ho tot.
- 2- Llescar el pa en llesques d'aproximadament un 1cm de gruix.
- 3- Mular el pa dins la mescla d'ous i llet.
- 4- Fregir el pa, i girar-lo amb cura fins que estigui daurat pels dos costats.
- 5- Treure el pa i, després de degotar l'oli sobrant, col·locar-lo sobre paper de cuina.
- 6- Finalment, ensucrar i afegir-hi una mica de canyella.
- 7- Menjar-ho calentet!

"PASTEL DE MAIZ"

(Xile)

(per a 12 persones)

Ingredients:

- 8 peces de blat de moro (si no en tenim de fresc, 10 pots petits de blat desgranat)
- 1 tassa de llet
- Sucre

Pel farcit:

- En el nostre cas s'ha utilitzat: Carn de pollastre, ceba i alls, tot sofregit i amb un poc de sal.
- També es pot farcir d'altre tipus de carn, verdures, ou bullit...

Realització:

- 1- Desgranar el blat de moro, una vegada pelat i llevat el "cabellet".
- 2- En cas d'utilitzar el producte embotat, degotar bé l'aigua que conté.
- 3- Picar-ho bé, fins que quedi com a una pasta uniforme.
- 4- Bullir amb una tassa de llet.
- 5- Col·locar la pasta, com a base, dins un recipient apte per enforar.
- 6- Col·locar-hi el farcit damunt. Repartir-ho sobre la base.
- 7- Cobrir el farcit amb una altra capa de pasta.
- 8- Ensucrar i enforar fins que estigui ben daurat.
- 9- Ara només queda menjar-s'ho: És boníssim!

CUSCUS AMB VERDURES

(Marroc)

Ingredients:

- 1/2 Kg de cuscus
- 2 cullerades grosses d'oli
- 1 culleradeta de pebrebò
- Un poc de sal
- 1 pastilla de caldo vegetal
- 1 ceba grossa
- 2 tomàtigs mitjanes
- 3 pastanagons
- Un bocí de carabassa
- Un carabassí
- Un poc de juevert
- 1 pot petit de ciurons
- 2 tomàtigs grosses de tomàtiga frita

Realització:

- 1- Dins una olla hi posam l'oli. Hi sofregim la ceba, que primer hem ratllat, i les altres verdures que hem tallat.
- 2- Hi afegim un litre d'aigua calenta i ho deixam bullir.
- 3- Preparam el cuscus dins un plat. Hi posam un poc d'aigua fresca, fins que la se begui.
- 4- Posam el cuscus a la cuscusera o dins el colador superior d'una olla de bullir al vapor, sobre el brou.

- 5- A mitjan cocció tornam a esquitjar el cuscus amb més aigua freda i així ho feim dues vegades més.
- 6- En estar cuit el posam dins un recipient per a servir.
- 7- Finalment hi tiram per damunt el brou acompanyat de les verdures. Ja està preparat!

GALLETES DE SÉSAM

(Marroc)

Ingredients:

- 250 grams de mantega
- 50 grams de sésam
- Una cullerada petita de llevadura
- Una cullerada grossa de vainilla

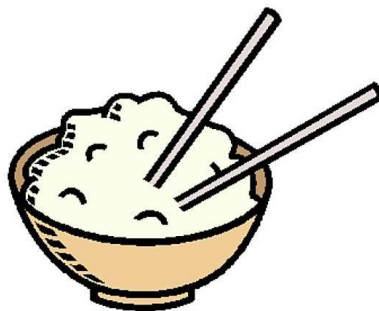

- Un poc de sucre en pols
- Aigua de taronja
- Farina

Realització:

- 1- Dins una casola fonem la mantequilla.
- 2- En refredar, hi afegim el sésam, el sucre, la llevadura, la vainilla i l'aigua de taronja. Es mescla tot i s'hi afegeix la farina que admet.
- 3- Aplanam la pasta i la tallam amb un tasset en forma de llunes.
- 4- Posam les figuretes de pasta sobre una llauna i les enforam.
- 5- En estar cuites i fredes les ensucram amb sucre en pols.

ARRÒS AMB BOLETS I ALGUES

Ingredients:

- ½ Kg d'arròs basmati
- 100 grams d'arròs roig
- 100 grams d'arròs negre
- 2 ous
- 250 grams de gambes pelades
- 250 grams de gírgoles
- 50 grams d'algues "arame"

- Sal d'herbes
- Salsa de soja

Realització:

- 1- Bullir separatament els tres tipus d'arròs.
- 2- Bullir les algues.
- 3- Fer una truita amb els ous, que tallarem en tiretes.
- 4- En una paella sofregir les gambes i afegir-hi els bolets tallats.
- 5- Condimentar el sofregit amb sal d'herbes i salsa de soja.
- 6- Col·locar en bols individuals l'arròs. Cobrir amb els bolets i les gambes i decorar amb l'ou i les algues.
- 7- Finalment banyar-ho tot amb salsa de soja.

...i, cada dia, un gra més

full informatiu núm. 14

abril 08

Benvolguts lectors,

Aquestes darreres setmanes, grans i petits del centre hem fet, com en moltes altres ocasions, treballs amb materials de rebuig. Aquesta vegada es tracta de juguetes per a presentar a un concurs de Mallorca Recicla.

A l'hort ja hem començat a fer les sèmres d'estiu: tomàtiguers, pebrers, alberginieres, carabassins, carabasses... Ara ens toca regar-les, sense tudar aigua, mimar-les i esperar el bon temps.

Una vegada més hem de donar-vos gràcies per:

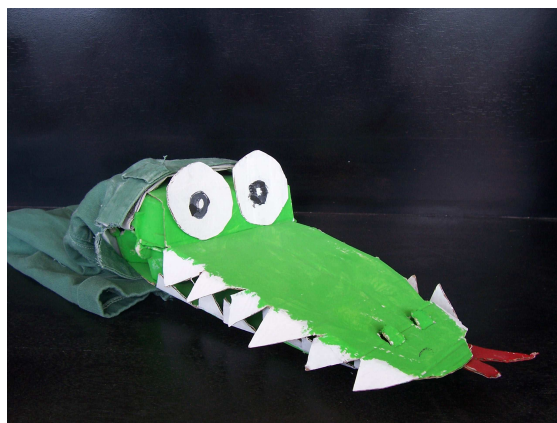
- les llaunes (n'hem comptat, fins ara, 1.824 unitats),

- l'oli (n'hem recollit, de moment, 175,25 litres),
  - la roba (n'heu duit tantes bosses que ja no hi cabien al seu lloc).
- Adéu, fins aviat.

Alumnat de 5è nivell
CP M. Guillem Galmés

Nota: les dades corresponen als recomptes del dia 22 d'abril.

Jaumet: Ell sense donar-mos compte ja tornam esser a sa primavera, s'època de sexe i amor i es final de moltes modalitats d'esport. Per què començ sa vetlada així? Lo primer, per recordar-vos que comença s'època més interessant de s'any, no només per s'amor i es sexe, sinó perquè és un gust fer una volta per fora-vila i veure es naixement de ses flors, sentir es cantar d'ets ocells i comprovar una vegada més es miracle de sa vida i s'alegria tant a ses plantes com en ets animals. Lo que s'hivern mata, sa primavera ho reviu. D'esports, ets interessats en so parlar-ne anit són en Tomeu i en Ramon. Qui vulgui que començ.

Tomeu: Començaré jo perquè si llavones surt sa política per mig sempre me deixau amb ses ganes d'esplaiar-me. Jo volia comentar sa necessitat de modernitzar s'esport més seguit de tots: es futbol. Sa primera acció seria llevar poder an es àrbitres obligant-los a utilitzar sa tecnologia moderna. No està bé que un senyor pugui decidir es destí d'un club, amb s'excusa de què s'ha equivocat. Segona regla: és indignant es preu de ses entrades d'ara. Anar a un partit i per dues beneitures com protestar o tocar sa pilota amb ses mans, deixar un equip amb deu, donant s'avantatge a un i quasi sempre espanyant s'espectacle. Quan se'n treu un fora lo seu -com en es bàsquet- seria donar entrada a un altre. Tercera: A aquests jugadors que se fan es lesionat per perdre temps ara els fan sortir d'es terreny de joc, però si els obligassin a estar cinc minuts defora no ho tendrien tan fàcil es lesionar-se. Gols fantasmes, penals i fores de joc, sempre s'haurien de comprovar amb una màquina. Que se deixarien d'omplir moltes pàgines de diari? Sí, però es futbol seria molt més just i honrat. Tu Ramon no volies parlar de

coses de fer pàtria futbolera?

Ramon: Sí, ara s'està parlant d'una idea que ha estat tema meu de conversa durant molts d'anys: se vol fer una lliga de filials on també hi puguin jugar es recuperats d'una greu lesió. Bé, jo ho veig com equips on no hi jugarien mai majors de 23 anys ni mai més de 2 exlesionats, per agafar ritme, i tots es jugadors sel·leccionables, res de començar en so filial amb estrangers, ja que estan en so *pla renova* i que se passen ses lleis ordinàries per on les dóna la reial gana. Les don una altra idea: que en es partits de primera divisió sempre en juguïn 6 en cada equip sel·leccionables; és s'única manera de qualche dia poder parlar de sa sel·lecció com aficionats, com fan a altres països. No, no som racista, però tampoc som Quixot.

Jaumet: Vos heu despatxat a gust, avui amb so futbol, i això que no heu parlat gens del Carde ni des rum-rum que hi ha p'es mentider futbolístic, de què uns senyors aficionats i amb possibilitats econòmiques se volen fer càrrec del Carde per tornar-lo a tercera divisió. O no la sabíeu a aquesta? Això es lo que m'han venut, jo tampoc ho sé, però no estaria malament. I sa política, què?

Xesc: Jo en parlaré un poc perquè ningú se n'entén, ningú en vol parlar, però sinó és es segon motiu de debat a ses taulades des bar és perquè és es primer. Com podeu comprovar, poc a poc va sortint on és es gran deute que tenim a sa comunitat Balear. I com si d'una pel·lícula d'intriga se tractàs, van treguent ses coses per rigorós ordre alfabètic. Sí, és ver, s'ha clavat una R per mig, però és que no se podia deixar passar: primer Andratx, després Bitel, sa C s'està preparant. Vos imaginau quantes coses sabrem en arribar a sa M?

Julià: Tu estàs per donar branca i jo me dedicaré a donar idees, maldament no mos facin ni puta cas, noltros seguirem deixant constància d'haver-ne parlat. Sí, parlar de sa direcció prohibida en es carrer Teulera, amb direcció obligatòria p'es carrer Ponent, amb lo fàcil que ho tenien... Bé, a lo nostro, no trobau que és necessari convertir es camí des Cós en

so carrer des Cós? O sia, amb s'amplària suficient per passar dos coxos? Una altra: a sa plaça des Pou Vell, just darrera sa unitat sanitària, hi ha es solar ideal per fer aparcaments, i ses cases de don Domingo són ses ideals per fer-hi una residència; tendríem sa unitat sanitària, ets aparcaments i sa plaça tot aprop.

Ramon: Sí, en lloc de gastar-se es dobbers segons a on, no estaria gens malament estudiar ben estudiada sa teva idea. Està com a cuit, això. Hem de dir dues dites antigues i després podrem anar veure el Braça?

Mariano: Sa fidelitat de sa parella quasi sempre se dóna per peresa. Estira més un pèl de cotorra que una corda de *barco*. Estiren més uns bons pits que dos bous ben jonyits.

Xesc: Mestre d'ull, mestre d'embull. Sabater a ses sabates. Qui té olles pot fer tests.

Julià: Ets amics els pots triar; sa família te ve imposada. Qui no fa cas d'un dobber, quan l'ha de menester no el té. Qui no vol quan pot, quan vol no pot.

Ramon: A Consell el dimoni no hi va troba remei. A Petra el dimoni s'hi va retre. A Búger el dimoni ja no hi puja.

Tomeu: Un sac buit no s'aguanta. Tres dies de gelada, aigua assegurada. Una flor no fa estiu.

Mariano: Dos amics, després de molts d'anys de no veure's, un dia se topen i després d'ets espants de rigor i de demanar per ses seves famílies i per sa seva salut, un diu: a jo es metge me va diagnosticar que tenia una cosa massa desenvolupada, ara no me record si me va dir es penis o sa memòria.

Joan Roig

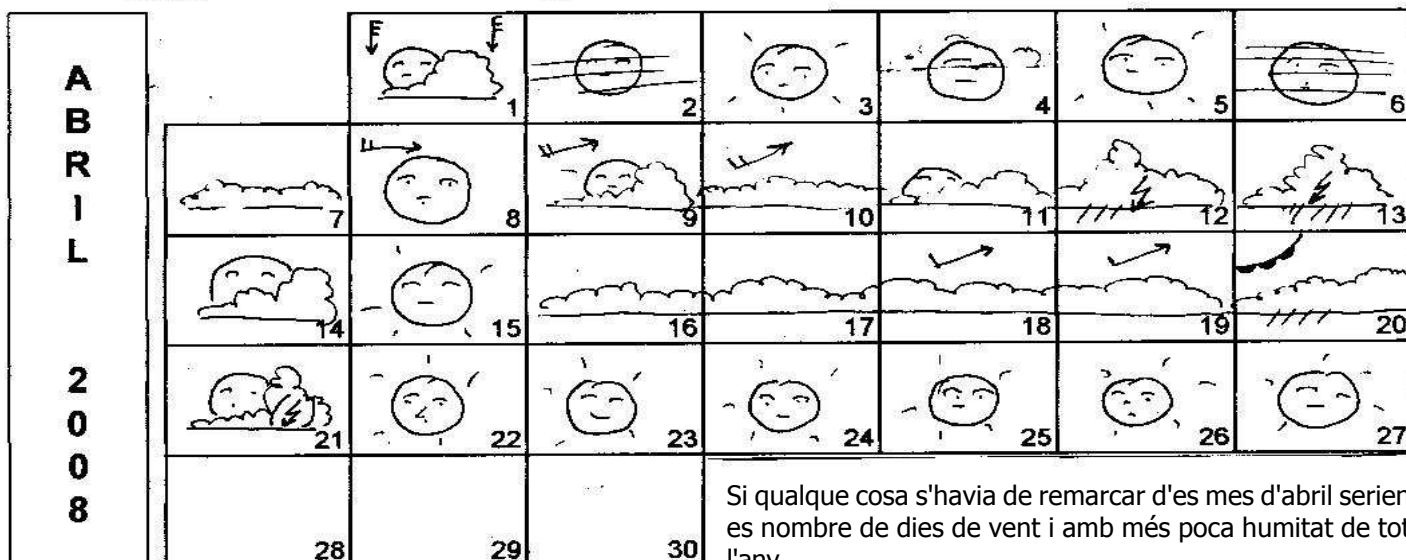
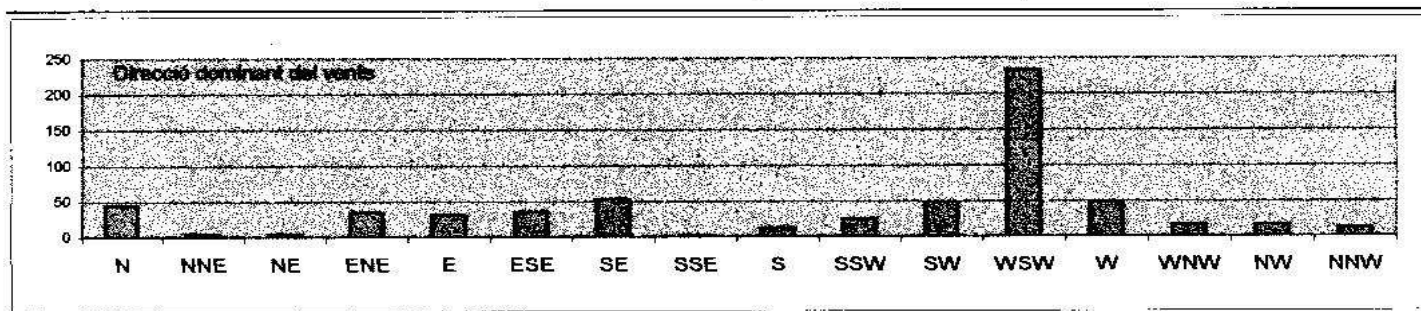
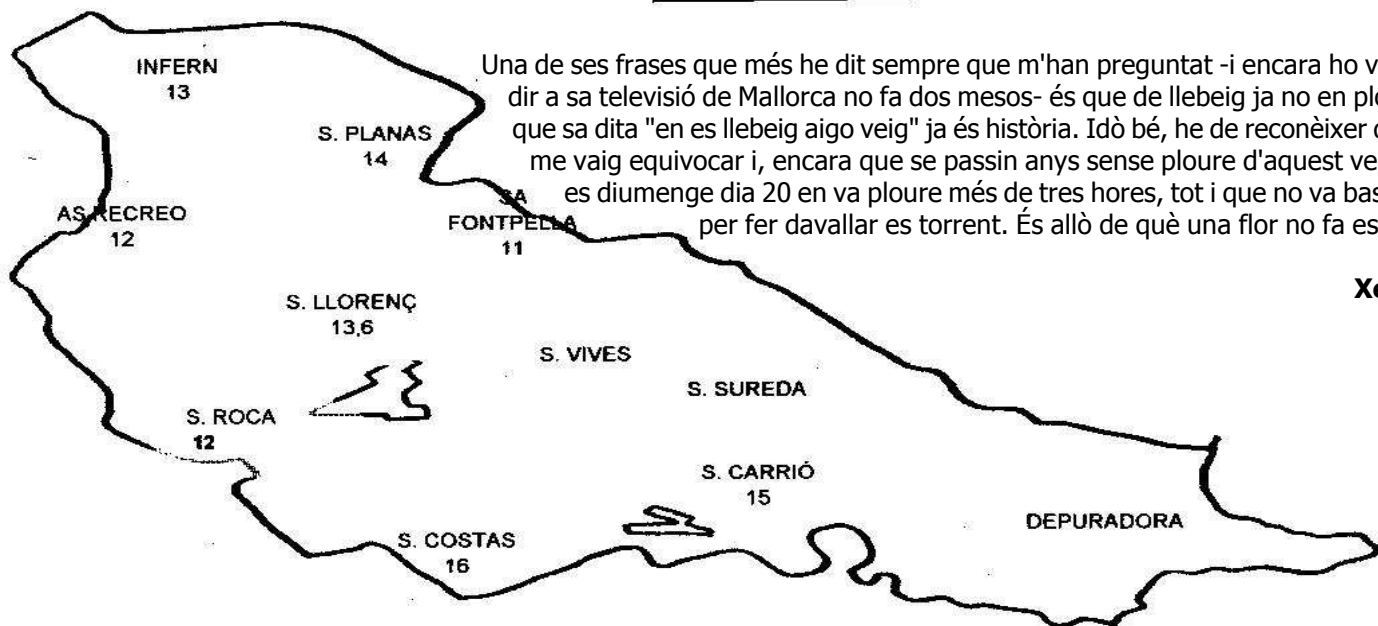
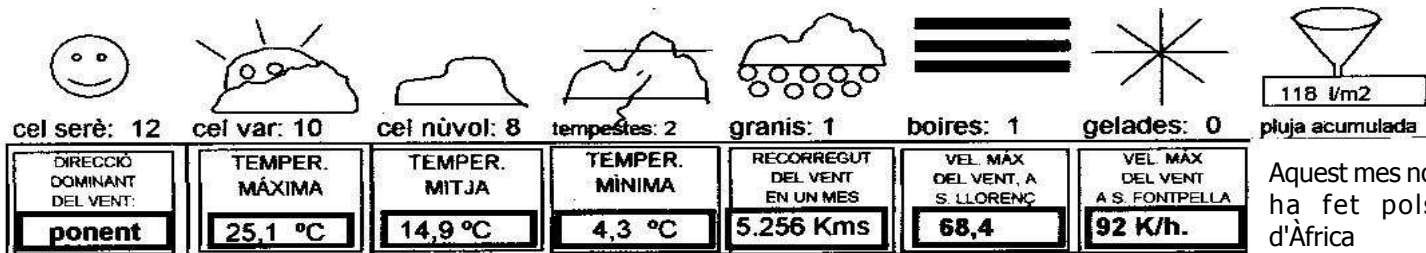

El temps d'abril

27 (127)

Guten tag/Bon dia

Tomàs Martínez

El mes d'agost de l'any passat uns amics d'uns amics meus em varen convidar a sopar a ca seva. He de dir que aquests amics dels meus amics són alemanys que fa uns anys que resideixen a Sant Llorenç. A aquest sopar hi participaren amics seus alemanys i llorencins. El sopar, a la llum de les espelmes i la vetllada posterior, ens va permetre intercanviar opinions sobre l'ecologia, el paisatge, el tren, els parcs eòlics i fotovoltaics, l'aigua, la llengua de Mallorca, la cultura popular, ... En un moment determinat sortí a rotllo la paraula integració i parlàrem de les passes que ha de fer un nouvingut que vulgui ser un mallorquí més. Es queixaven les persones de parla alemanya dels problemes que hi havia per aprendre el mallorquí, de la manca d'informació, de la manca d'ajuts, de les dificultats d'aprendre l'idioma. Mig de veres, mig de bromes,

em vaig oferir a posar en marxa un curs-set que els acostàs a la llengua i a la cultura pròpies de Mallorca. Després del sopar i de la tertúlia, a jeure i bona nit si et colgues.

A principis del mes de setembre vaig rebre una cridada d'una de les persones que havia assistit al sopar en la qual em demanava quan podíem començar el curs i m'assegurava que hi havia una desena de persones interessades. Em vaig posar les piles, que diuen avui en dia, vaig començar els contactes, i gràcies al suport de l'Ajun-

tament de Sant Llorenç, de l'Obra Cultural Balear i de Paraula, una empresa de serveis lingüístics, dia 9 d'octubre vàrem començar les classes a Ca ses Monges. Aquest primer dia només hi havia 5 persones de nacionalitat alemanya i una de nacionalitat colombiana, però a mesura que anaren passant les setmanes es va configurar un grup d'alumnes habituals, interessats en aprendre els rudiments de la llengua dels mallorquins i mallorquines i les bases de la seva cultura pròpia. Des de llavors s'han succeït vint-i-set jornades d'estudi i treball. Hem dedicat quaranta hores del nostre temps a aprendre i conviure. Hem estat un total d'onze persones: set alemanys, una holandesa, dos bolivians i un afganès, que viuen a Sant Llorenç i a Son Carrió.

L'experiència ha estat força interessant, pel que hem après, per les pors que hem deixat pel camí, perquè hem entès que els nouvinguts poden i han de formar part del poble de Sant Llorenç, que és mallorquí aquell que viu o treballa a Mallorca, i vol ser-ho.

Tenim ganes de continuar l'experiència el proper curs per poder completar el treball que hem començat amb aquest grup i possibilitar que altres persones novelles puguin encetar-lo.

Gràcies a tots pels bons moments que m'heu fet passar!

